

371.40715

81 8380

7.3

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง

ปริญญานิพนธ์

ของ

มนรัตน์ ศิริสุขโขดม

10 ก.ย. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษานักใหญ่

พฤษภาคม 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185751-4 32341

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

.....กรรมการ

(รศ.ดร.คมเพชร จิตรศุภกุล)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

.....กรรมการ

(รศ.ดร.คมเพชร จิตรศุภกุล)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 25...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2535

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรสุกุล ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ เป็นกรรมการสอบปากเปล่า ที่กรุณาให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวคิด และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในงานแนะแนว และงานการศึกษาออกโรงเรียน ประกอบด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์สำเนียง เพชรจอม อาจารย์สุชิน ส่วนศรี และอาจารย์ประวีณ์ รอดเขียว ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่งานสายสามัญ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด และครูประจำกลุ่ม ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี นครปฐม สระบุรี และชัยนาท ที่ได้ให้ข้อมูลและความสะดวกในการเก็บข้อมูล รวมทั้งนักศึกษาทางไกล ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ พี่ ๆ และคุณวราภรณ์ แก้วมีเอี่ยม ที่ได้ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จ

และท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่รุ่น 10 ซึ่งมีอาจกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ได้หมด ที่มีส่วนทำให้ปริญญานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

มนีรัตน์ ศิริสุโขดม

พฤศจิกายน 2535

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารแนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียน	8
	ความหมายของการแนะแนว	8
	ประวัติการแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียน	9
	ปรัชญาการแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียน	10
	การดำเนินงานแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียน	11
	รูปแบบของการแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียน	12
	กลุ่มเป้าหมายของงานแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียน	13
	ความมุ่งหมายและประโยชน์ที่ได้รับจากงานแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียน ..	15
	เอกสารเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียน	15
	บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	16
	บริการสนเทศ	17
	บริการให้คำปรึกษา	18
	บริการจัดวางตัวบุคคล	20
	กระบวนการแนะแนวของการศึกษาเอกโรงเรียน	20

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
งานวิจัยในประเทศ	22
งานวิจัยต่างประเทศ	27
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	30
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
เกณฑ์การแปลผลคะแนน	40
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	70
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	70
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	70
วิธีดำเนินการวิจัย	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	71
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	72
อภิปรายผล	74

ข้อเสนอแนะ	86
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	88
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ หนังสือขอความอนุเคราะห์คัดลอกแบบสอบถาม	99
ภาคผนวก ข. ผลการวิเคราะห์ระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามตัวแปร และค่าความสัมพันธ์ของบริการแนะแนวที่เคยได้รับ บริการกับความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาทางไกล.....	102
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	109
ประวัติย่อของผู้วิจัย	121

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักศึกษาทางไกลของจังหวัดที่ได้รับการลุ่มและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	33
2 จำนวนนักศึกษาทางไกลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร	42
3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการ จัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ ..	44
4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการ จัดบริการสนเทศ ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ	46
5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการ จัดบริการให้คำปรึกษา ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ	48
6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการ จัดบริการจัดวางตัวบุคคล ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ	50
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการจัดบริการแนะแนว ของนักศึกษา ทางไกล รวมทั้งหมด 440 คน	52
8 จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง ของนัก ศึกษาทางไกล 440 คน จำแนกเป็นรายข้อ	53
9 จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการสนเทศ ของนักศึกษา ทางไกล 440 คน จำแนกเป็นรายข้อ	55
10 จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการให้คำปรึกษา ของนักศึกษา ทางไกล 440 คน จำแนกเป็นรายข้อ	56
11 จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล ของนัก ศึกษาทางไกล 440 คน จำแนกเป็นรายข้อ	58
12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย การนำไปใช้ประโยชน์ของ การจัดบริการแนะแนว ของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามเพศ	60

13	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย การนำไปใช้ประโยชน์ของ การจัดบริการแนะแนว ของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามอายุ	61
14	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการสำรวจข้อมูล ตนเอง ของนักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่	62
15	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย การนำไปใช้ประโยชน์ของ การจัดบริการแนะแนว ของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามระดับชั้นเรียน	63
16	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย การนำไปใช้ประโยชน์ของ การจัดบริการแนะแนว ของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามสถานภาพสมรส ...	64
17	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย การนำไปใช้ประโยชน์ของ การจัดบริการแนะแนว ของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามอาชีพ	65
18	จำนวนนักศึกษาทางไกลที่เคยได้รับการแนะแนวมากที่สุด	66
19	จำนวนนักศึกษาทางไกลที่เคยได้รับการแนะแนวน้อยที่สุด	67
20	จำนวนนักศึกษาทางไกลที่มีความต้องการบริการแนะแนวมากที่สุด	68
21	จำนวนนักศึกษาทางไกลที่มีความต้องการบริการแนะแนวน้อยที่สุด	69
22	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามเพศ	103
23	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามอายุ	104
24	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามระดับชั้นเรียน	105
25	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามสถานภาพสมรส	106

26	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดการบริการแนะแนว จำแนกตามอาชีพ	107
27	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของบริการแนะแนวที่เคยได้รับบริการ กับความต้องการ บริการแนะแนว ของนักศึกษาทางไกล	108

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงกระบวนการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียน	21

บทนำ

มนุษย์เป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งของโลก มนุษย์จะเป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าได้ก็ต่อเมื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข ในปัจจุบันวงการศึกษาดังนี้มีความเชื่อมั่นว่าการแนะแนว เป็นกระบวนการหรือกลวิธีหนึ่งที่ช่วยให้คนในสังคมรู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถช่วยเหลือตนเองได้และสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 5) ได้กำหนดแผนพัฒนาการแนะแนว ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2535 - 2539) ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการทุกวิถีทางให้เด็กและเยาวชนทุกระดับทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานแนะแนวของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนทั้งสายสามัญและอาชีว และการศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ แก่ประชาชนนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การที่จะจัดกิจกรรมให้บริการวัตถุประสงค์นั้น งานแนะแนวจึงมีความจำเป็น ดังเช่น วิรัช กนกมาศ (2532:256) กล่าวว่า ivaว่าการศึกษานอกโรงเรียนได้เล็งเห็นความจำเป็นในการจัดบริการแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนให้แก่ประชาชนนอกระบบของโรงเรียนเหล่านั้นอย่างยิ่ง จึงได้กำหนดให้มีแผนพัฒนาบุคลากรแนะแนวขึ้นอย่างชัดเจน เพื่อให้พร้อมที่จะให้บริการแนะแนวแก่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนเริ่มต้นตัวขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2531 โดยมีการจัดตั้งเป็นศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีวขึ้นในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อใช้เป็นแหล่งเผยแพร่ให้ความรู้ ข่าวสาร ข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกเรียน เลือกประกอบอาชีพ หรือเห็นช่องทางทำมาหากินเป็นสำคัญ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง. ม.ป.ป. : 2) โดยจัดบริการแนะแนว 5 บริการ คือบริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล

งานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนเป็นงานที่อยู่ในระยะเริ่มต้น การจัดบริการแนะแนวต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกกรอบโรงเรียนเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก ซึ่ง นภา พงษ์นิพนธ์ (2532:2) ได้กล่าวว่า "งานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนต่างกับงานแนะแนวในระบบโรงเรียนอย่างมาก ต่างทั้งระดับและต่างทั้งแนวปฏิบัติ การนำเอาแนวคิดของเราไปให้เขาเป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวัง เพราะถ้าผู้แนะแนวหรือใครก็ตามที่คิดว่าเขาต้องการอะไร เขาควรจะเป็นอะไร หรือเขาควรจะทำอะไรแล้วนำสิ่งนั้นไปให้เขา เป็นเรื่องที่อันตรายอย่างยิ่ง" และนอกจากนี้รูปแบบของงานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน จะต้องแตกต่างจากงานแนะแนวในระบบโรงเรียนที่เป็นลักษณะของการให้บริการที่อยู่กับที่ มีห้องแนะแนวเป็นสัดส่วนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษานั้น เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่รับบริการเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง และอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษานั้น ๆ แต่กลุ่มเป้าหมายของงานการศึกษาออกโรงเรียนเป็นประชากรผู้ด้อยโอกาส ซึ่งมีอยู่มากมายและกระจายอยู่ในพื้นที่ในชนบททุกภาคของประเทศ รูปแบบของงานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนจึงควรจะต้องมีลักษณะที่หลากหลาย (เสนาะ นวภัฏญู, 2533:245)

ดังนั้นการจัดบริการแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน นอกจากจะต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นทั้งนักศึกษาสายสามัญ นักศึกษาสายอาชีว และประชาชนทั่วไปแล้ว ยังต้องมีรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างจากการศึกษาในระบบโรงเรียน แต่เนื่องจากการดำเนินงานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนในช่วงระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นมากมาย

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง (ม.ป.ป.: 105) กล่าวถึงงานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนนั้นยังอยู่ในระยะเริ่มแรก การให้บริการแนะแนวด้านต่าง ๆ จึงอยู่ในช่วงศึกษาหารูปแบบที่เหมาะสม จึงเป็นเหตุให้การดำเนินงานยังไม่สมบูรณ์ ประกอบกับความขาดแคลนด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญ นพรัตน์ (2534 : 60) กล่าวถึงอุปสรรคในการดำเนินงานให้บริการแนะแนวอาชีวในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด พบว่า ปัญหาที่เด่นชัด คือ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ไม่ได้จัดทำแผนงบประมาณแนะแนวไว้ให้ชัดเจนและมีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรแนะแนวไม่มีวุฒิทางแนะแนวโดยตรง ทำให้ไม่สามารถให้บริการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ได้ นอกจากนี้ยังพบว่า มีปัญหาการขาดยานพาหนะในการดำเนินงานแนะแนวอาชีวะด้วย

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยคิดว่าเป็นปัญหาที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นปัญหาที่ทำให้การจัดบริการแนะแนวไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จัดบริการแนะแนวได้ไม่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ที่มาใช้บริการแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนนั้น คือ นักศึกษาทางไกล ซึ่งมีการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองอย่างอิสระ และทำกิจกรรมโดยอาศัยสื่อทางไกลแบบต่าง ๆ (เชียรศรี วิวิสิริ. 2530 : 30) และเนื่องจากนักศึกษาทางไกลนั้น มีระดับอายุ อาชีพ และสถานภาพแตกต่างกันมากกว่านักศึกษาในโรงเรียนโดยทั่วไป จึงทำให้มีปัญหาก่เกิดขึ้นมากมาย ดังผลการวิจัยของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2531 : 16) พบว่าผู้เรียนไม่เข้าใจกระบวนการเรียนและไม่ทราบวัตถุประสงค์ของการพบกลุ่มและวิธีเรียนทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นใจ หยุดเรียนเพราะค่าใช้จ่ายในการเรียนสูง นอกจากนั้นปัญหาที่เด่นชัดประการหนึ่ง คือ นักศึกษาที่เป็นผู้เรียนเขียนจดหมายเข้ามาถามปัญหาข้อข้องใจมากมาย ซึ่งไม่มีใครหรือฝ่ายไหนที่เอาใจใส่ในเรื่องนี้อย่างจริงจัง (เรวัฒน์ สุธรรม. 2533 : 67)

ดังนั้นงานแนะแนวของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด จึงควรที่จะสนใจและหาแนวทางที่จะตอบปัญหาดังกล่าวข้างต้นนี้กับนักศึกษา ดังที่ วัชร ทรณ์ยมี (ม.ป.ป. : 2) กล่าวไว้ว่า การแนะแนวไม่เพียงแต่เป็นการช่วยแก้ปัญหาให้ผู้รับบริการเท่านั้น แต่จะเป็นการฝึกให้ผู้รับบริการมีทักษะในการแก้ปัญหาในอนาคต ช่วยผลักดัน ไม่ให้เกิดปัญหาและพยายามปรับปรุงส่งเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา สามารถปรับตัวในสังคมได้อย่างมีความสุข

การจัดบริการแนะแนวจะประสบผลสำเร็จได้นั้น สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2534 : 1) อธิบัติกรมการศึกษาออกโรงเรียนได้กล่าวไว้ว่า " ถ้างานแนะแนวสามารถดึงดูดผู้รับบริการให้มาพบผู้บริการได้ก็จะเป็นความสำเร็จในเบื้องต้น แต่การแนะแนวที่ได้รับความสำเร็จ ไม่ใช่การดึงดูดคนให้ตัดสินใจมารับบริการเท่านั้น แต่ต้องให้เขาตัดสินใจมารับบริการด้วยความกระตือรือร้นด้วยความมุ่งมั่น และความหวังในผลประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ของเขา" สอดคล้องกับฮูล (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533: 9 ; อ้างอิงมาจาก Houle. 1961) กล่าวถึงความตั้งใจหรือแรงจูงใจในการเข้ามาเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ข้อหนึ่งคือความตั้งใจมุ่งมั่น ด้านเป้าประสงค์ที่ต้องการประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ไขปัญหาการงานที่ปฏิบัติอยู่

ดังนั้นการจัดบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความแตกต่างจากโรงเรียนโดยทั่ว ๆ ไป จึงควรได้ตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ ให้ดี จะได้สร้างความมั่นใจว่าการแนะแนวจะมีประโยชน์อย่างแท้จริง (คมเพชร จิตรศุภกุล. 2531:2)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นควรจะได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ซึ่งเป็นผู้รับบริการเป็นส่วนใหญ่ว่า ควรจัดบริการแนะแนวอย่างไรที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์แก่ตนเองได้ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดบริการแนะแนว เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและตอบสนองต่อความต้องการในการเข้ามารับบริการมากที่สุด โดยศึกษาเฉพาะศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน จังหวัดในเขตภาคกลาง เพราะเป็นหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในเขตที่มีความเจริญก้าวหน้ามีความพร้อมสามารถขอความช่วยเหลือและประสานงานจากหน่วยงานกลาง คือกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้สะดวกกว่าเขตภาคอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ เป็นแนวทางในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แนะแนว และเป็นแนวทางในการจัดบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลางให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรส และอาชีพ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ทราบแนวทางการจัดบริการแนะแนวที่นักศึกษาทางไกลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลางและยังสามารถใช้ เป็นแนวทางในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แนะแนวตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวให้ชัดเจน อีกทั้งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารศูนย์การศึกษานอก

โรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลางที่จะสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาแผนงานให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาทางไกลมากขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในขอบเขตต่อไปนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาเอกโรงเรียนสาธิตร่วมฤๅ พุทธศักราช 2530 ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2535 ภาคเรียนที่ 1 ของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง จำนวน 17 จังหวัด ได้แก่ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ อุดรธานี สุพรรณบุรี สระบุรี ปทุมธานี อุทัยธานี สิงห์บุรี ชัยนาท ลพบุรี และอ่างทอง มีจำนวน 41,744 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2535 ภาคเรียนที่ 1 ของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นและสุ่มอย่างมีระบบ ได้จำนวน 440 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น

3.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ

- 1) 13 - 18 ปี
- 2) 19 - 35 ปี
- 3) 36 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับชั้นเรียน

- 1) มัธยมศึกษาตอนต้น
- 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1.4 สถานภาพสมรส

- 1) โสด
- 2) สมรส

3.1.5 อาชีพ

- 1) ประกอบอาชีพแล้ว
- 2) ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยเน้นศึกษาบริการแนะแนว 4 บริการ คือ

- 1) บริการสำรวจข้อมูลตนเอง
- 2) บริการสนเทศ
- 3) บริการให้คำปรึกษา
- 4) บริการจัดวางตัวบุคคล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว ทั้ง 4 บริการ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง ว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบการพิจารณาตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ และชีวิตส่วนตัวได้ในระดับใด

2. นักศึกษาทางไกล หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 วิชัเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2535 ภาคเรียนที่ 1 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง

3. การจัดบริการแนะแนว หมายถึง การให้บริการแนะแนวที่นักศึกษาทางไกลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง มี 4 บริการ คือ

3.1 บริการสำรวจข้อมูลตนเอง เป็นบริการรวบรวมข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้รับบริการแนะแนวทั้ง 3 ด้าน ตามกระบวนการคิดเป็น คือ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อมูลเกี่ยวกับวิชาการ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการแนะแนวได้ตระหนักในความสำคัญของการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 ด้าน มาวิเคราะห์ และตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม

3.2 บริการสนเทศ เป็นบริการจัดหา รวบรวม และนำเสนอข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับบริการแนะแนวได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลนั้น ทั้งในด้านการศึกษา การเลือกประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การปฏิบัติตนในสังคม ตลอดจนการปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

3.3 บริการให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลที่ประสบปัญหาให้สามารถเข้าใจสภาพปัญหา มองเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

3.4 บริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่จัดขึ้น เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนบุคคลให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด ฯลฯ ของตนเอง และเป็นไปตามแผนการและโครงการที่ได้กำหนดไว้ เป้าหมายของบริการวางตัวบุคคลเป็นการช่วยให้บุคคลได้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมกับตน

4. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง หมายถึง ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด ที่ตั้งอยู่ในเขตความรับผิดชอบของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง มีทั้งหมด 17 จังหวัด และในแต่ละจังหวัดนั้น จะมีศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพระดับจังหวัด ตั้งอยู่ภายใน หรือภายนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งจัดขึ้นเพื่อบริการแนะแนวให้แก่กลุ่มเป้าหมายโดยมีรูปแบบการให้บริการที่หลากหลาย นอกจากนั้นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดยังมีการจัดประชุมอบรมเจ้าหน้าที่แนะแนว และพัฒนางานแนะแนวการศึกษา นอกโรงเรียนร่วมกันเป็นประจำทุกปี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยนำเสนอโดยแบ่งเป็น 3 ตอน

คือ

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียน

ตอนที่ 2 การจัดการบริการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียน

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียน

ความหมายของการแนะแนว

คำว่า "การแนะแนว" เป็นศัพท์บัญญัติขึ้นมาจากภาษาอังกฤษว่า Guidance ซึ่งโดยทั่วไปแปลว่า การชี้แนวทางหรือการชี้ช่องทาง (สถิต วงศ์สวรรค์. 2523 :1) แต่ความหมายที่แท้จริงนั้น ได้มีผู้ให้คำจำกัดความได้มากมายหลายอย่างเช่น

อิงลิช และอิงลิช (English and English.1970:284) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถเลือกตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเขาจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต และมิลเลอร์ (Miller.1971:13) กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลสามารถตัดสินใจวางแผนการอนาคตของตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้เด็กรู้จักขอบข่ายความสามารถของตน ทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมให้ได้มากที่สุด (สุชา จันทน์เอม.2527:5) ความหมายดังกล่าวสอดคล้องกับวัชร ทรัพย์มี (2531 : 1) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้ เป็นต้นว่า ตัดสินใจได้ว่าจะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพใด หรือแก้ปัญหาอย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุขความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน หรือกล่าวอย่างสั้น ๆ ว่า การแนะแนวคือการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถช่วยตนเองได้ในทุกด้าน (คมเพชร จิตรศุภกุล.2521:7)

สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531.ก. : 6) ได้ให้ความหมายของการแนะแนว ว่าเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักและเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง หลักวิชาการและสิ่งแวดล้อม และสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบการตัดสินใจได้ว่า ในโลกของการศึกษาและงานอาชีพนั้นตนเองควรจะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพใด หรือจะแก้ปัญหาชีวิตอย่างไร จึงจะเหมาะสมและประสพความสุข ความสำเร็จในชีวิต

จากการศึกษาความหมายของการแนะแนวดังกล่าวข้างต้น ทำให้ได้ข้อสรุปว่า การแนะแนว หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการหรือวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อม รู้ความสามารถของตน สามารถเลือกตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาตนเอง รับผิดชอบตนเองได้ สามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม ก่อให้เกิดความสุขและความเจริญก้าวหน้าในชีวิต

ประวัติการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน

การแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน เป็นงานที่ได้ดำเนินการผูกพันและใกล้ชิดกับงานการศึกษานอกโรงเรียนมาโดยตลอด วิรัช กุมภมาศ (2532 : 256) กล่าวถึงงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนไว้ว่า "ไม่ใช่งานที่เพิ่งเริ่มต้นใหม่ แต่เป็นงานที่ได้ผสมผสานเป็นเลือกเนื้อของงานการศึกษานอกโรงเรียนอยู่มาเนิ่นนานแล้ว นับตั้งแต่คิดเป็น ซึ่งเป็นความเชื่อทางปรัชญา การศึกษานอกโรงเรียน" อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนเริ่มได้รับความสนใจอย่างจริงจัง ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้กรมต่าง ๆ ในสังกัดรวมทั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดทำแผน และโครงการเกี่ยวกับงานการศึกษาและอาชีพขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 10)

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนว จึงได้บรรจุงานแนะแนวไว้ในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 6 โดยกำหนดเป็นนโยบายและจุดเน้นในการดำเนินงานปีงบประมาณ 2532 ข้อ 3.5 ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจัดตั้งหน่วยแนะแนวการศึกษาและอาชีพ โดยให้มีการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลให้

กรมทราบเป็นระยะ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2532:3) ในปีงบประมาณ 2533 ก็ได้มีนโยบายและจุดเน้นในการดำเนินงานข้อ 3.3 ส่งเสริมการแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่ยังไม่มีศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ ให้เร่งดำเนินการจัดตั้งให้สามารถดำเนินงานให้ครบทุกจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพแล้ว ให้ขยายรูปแบบเป็นหน่วยบริการเคลื่อนที่ ให้บริการในชุมชนมากขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533.ข:4) และในปีงบประมาณ 2534 ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นในการดำเนินการ ข้อ 6.4 เร่งขยายรูปแบบการจัดการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ทั้งระบบสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และหน่วยแนะแนวเคลื่อนที่ในระดับภูมิภาค โดยให้พัฒนาการพบกลุ่มส่งเสริมคุณภาพชีวิต เป็นจุดเริ่มของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533.ค:5) และนอกจากนั้นตามแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ยังได้กำหนดมาตรการ (ข้อ 3) เรื่องการแนะแนวไว้ว่า สนับสนุนให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษาในชุมชน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยจัดให้มีกิจกรรมการแนะแนวการศึกษาแบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล และครอบคลุมทั่ว ตลอดจนชุมชน (เสนาะ พ่วงวิทยุ. 2533:246-247)

จากการเร่งรัด การดำเนินงานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนอย่างจริงจังทุกรูปแบบ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 นี้ เป็นผลทำให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีรูปแบบของการดำเนินงานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนที่ชัดเจนขึ้น มีศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทุกแห่ง มีการจัดกิจกรรมแนะแนวในลักษณะต่าง ๆ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2534:13)

ปรัชญาแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน

รากฐานแนวคิดที่สำคัญของการแนะแนว คือ ปรัชญาของการแนะแนว คมเพชร จิตรศุภกุล (2521:12) กล่าวถึงปรัชญาการแนะแนวไว้ว่า ผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวมีความจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ตลอดจนมีความเชื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในเรื่องการให้ความช่วยเหลือ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531.ก.:6) ยึดปรัชญาการแนะแนวการศึกษา
โรงเรียนที่เน้นความเชื่อพื้นฐานที่ว่า คนทุกคนมีความแตกต่างกัน แต่มีศักดิ์ศรี มีคุณค่า และมีความสำคัญในตนเอง ต้องการความเข้าใจ การยอมรับ และยกย่องนับถือจากสังคมเหมือนกัน และสามารถทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมได้ คนจึงควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง ให้มีข้อมูลที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถตัดสินใจทางเลือกในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการพัฒนาตนเองและชุมชนให้เกิดความสุขได้

การดำเนินงานแนะแนวการศึกษาโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีหนังสือที่ ศธ 1108/9678 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2531 ถึงทุกจังหวัดให้มีการดำเนินงานแนะแนวการศึกษาโรงเรียน(ส่วน เด่นดวง.2523:3)ดังนี้

1. ให้ผู้บริหารศูนย์การศึกษาโรงเรียนจังหวัด ประชุมชี้แจง คณะครูอาจารย์ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน และเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เข้าใจ และตระหนักในความสำคัญ ความจำเป็นของการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

2. จัดตั้งศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ เพื่อเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรม สื่อ ข้อมูลและที่บริการให้คำปรึกษา

3. ผลิตสื่อเพื่อการแนะแนวเพิ่มเติมตามสภาพความต้องการและข้อจำกัดของท้องถิ่น

4. รายงานผลการดำเนินงานให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบ อย่างน้อยปีละ

3 ครั้ง ตามวงเงินงบประมาณ

5. จัดทำแผนการดำเนินงานแนะแนวตลอดปี ส่งกรมการศึกษานอกโรงเรียน 1 ชุด

6. จัดประชุมอบรมครูอาจารย์ของโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ สายอาชีพ ผู้ประสานงานอำเภอ และครูอาสาสมัครการศึกษาโรงเรียน ครูประจำกลุ่ม และวิทยากรเพื่อขยายเครือข่ายการจัดบริการแนะแนวให้กว้างขวางและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้ทั่วถึง

นอกจากนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531.ก.:59) ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบกิจกรรมแนะแนวในศูนย์การศึกษาโรงเรียนจังหวัด ดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการแนะแนว มีผู้อำนวยการศูนย์เป็นประธาน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

การเป็นรองประธาน หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่ายเป็นกรรมการ และหัวหน้างานแนะแนวเป็นกรรมการ และเลขานุการ

2. คณะกรรมการดำเนินการ ให้พิจารณาจากเจ้าหน้าที่ จำนวนบุคลากรตามความเหมาะสม

3. การดำเนินงานแนะแนวในระดับอำเภอ ศูนย์ประสานงานการศึกษาเอกโรงเรียน อำเภอ เป็นผู้รับผิดชอบตามความเหมาะสม

รูปแบบของการแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียน

รูปแบบของงานแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียนนั้น จะต้องมิลักษณะที่หลากหลาย ดังที่ เสนาะ พ่วงภิญโญ (2533:245-246) กล่าวไว้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 ให้มีศูนย์แนะแนวประจำอยู่ที่ศูนย์ ฯ จังหวัด เพื่อให้สามารถจัดบริการแนะแนวให้แก่นักศึกษาที่เข้ามาเรียนการศึกษาต่อเนื่อง หรือเรียนวิชาชีพในศูนย์ ฯ นั้นได้ เป็นการเลือกอำนวยความสะดวกต่อผู้มาศึกษาที่ศูนย์เป็นประจำหรือสะดวกที่จะมาที่ศูนย์ก็สามารถที่จะใช้บริการของศูนย์แนะแนวในศูนย์ ฯ จังหวัดนั้นได้

รูปแบบที่ 2 ให้มีการขยายเครือข่ายของศูนย์แนะแนวออกไป ในลักษณะของศูนย์แนะแนวเคลื่อนที่ หรือศูนย์แนะแนวทางไกล นั่นคืองานแนะแนวจะต้องสามารถออกไปให้บริการแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้ในทุกพื้นที่ จะรอให้กลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามารับบริการที่ศูนย์แนะแนวในศูนย์ ฯ จังหวัดย่อมเป็นไปได้ไม่ได้ ไม่สะดวก และจะเป็นการทำงานที่ไม่ประสบผลสำเร็จ งานแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียนจึงต้องเคลื่อนที่ไปยังอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยการขยายเครือข่ายของศูนย์แนะแนว ไปยังห้องสมุดประจำอำเภอ แหล่งความรู้หมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ฯลฯ เพื่อให้สามารถจัดบริการได้ทั่วถึง ทั่วทั้งที่ และตรงกับความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

นอกจากนี้ งานแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในเรื่องของการใช้สื่อทางโทรทัศน์ วิทยุ หอกระจายข่าว หนังสือพิมพ์ ไปสเตอร์ หรือแผ่นปลิว ฯลฯ เป็นการแนะแนวกว้าง ๆ ทั่ว ๆ ไปในลักษณะโปรยหว่าน อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งของงานแนะแนวการศึกษาเอกโรงเรียน ก็คือ จะต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยแนะแนวเคลื่อนที่สามารถไปดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมายของงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน

กลุ่มเป้าหมายของงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนมีอยู่หลากหลาย เป็นทั้งนักศึกษา สายสามัญ นักศึกษาสายอาชีพ และประชาชนทั่วไป กลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2534 : 38) กล่าวไว้ว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานเลี้ยงตนเองและครอบครัว เป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ซึ่งอยู่ห่างไกลไม่ค่อยมีโอกาสได้รับรู้ว่าอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ดังที่โรเจอร์ (สัวล์ วัฒนวงศ์. 2533 : 7-11 ; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1986 : 24-34) กล่าวถึงคุณสมบัติที่เป็นลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่ไว้ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่เป็นผู้ใหญ่โดยคำจำกัดความ อยู่ในกระบวนการเจริญงอกงามอย่างต่อเนื่อง นำประสบการณ์และค่านิยมติดตัวมาด้วย มีความตั้งใจหลาย ๆ ประการ มีความคาดหวังเฉพาะตัวต่าง ๆ กัน มีความสนใจหลายด้านที่ต้องทำไปพร้อมกัน และมีรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นของตนเองอยู่แล้ว

จากคุณลักษณะนักศึกษาผู้ใหญ่ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่มีความแตกต่างกันอยู่มาก การเข้าใจผู้ใหญ่จะสามารถช่วยให้ดำเนินการโครงการไปด้วยความถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น (สัวล์ วัฒนวงศ์. 2533:7) โดยเฉพาะงานแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนเป็นงานสำคัญยิ่งที่จะให้กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้โอกาสที่เปิดกว้างในการพัฒนาตนเอง และวิเคราะห์ตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่พึงประสงค์ตามความเหมาะสมของตน (กษมา วรวรรณ ๙ อรุณยา. 2534:1)

กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ที่มาใช้บริการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนนั้น คือนักศึกษาทางไกล ซึ่งผู้เรียนต้องศึกษาด้วยตนเองโดยอาศัยสื่อหลักที่สำคัญ 3 สื่อ คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529:11)

1. คู่มือเรียน เป็นสื่อหลักที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นสื่อที่ให้ความรู้ทางวิชาการช่วยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตลอดเวลาและเป็นสื่อที่เสริมสร้างการอ่านด้วย
2. สื่อรายการวิทยุ เป็นสื่อที่ส่งข่าวสารได้รวดเร็ว ครอบคลุมพื้นที่ เนื้อหาที่น่าสนใจและเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้นในสังคม
3. สื่อการพบกลุ่ม ผู้เรียนการศึกษาทางไกล ต้องมาร่วมทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อนแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ซึ่งศึกษาจากคู่มือเรียน ฟังรายการวิทยุ และมาร่วมแก้ปัญหาโดยใช้

กระบวนการคิดมาแก้ปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงาน

จากคุณลักษณะและการเรียนของนักศึกษาทางไกลดังกล่าวข้างต้น ทำให้นักศึกษาประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังผลการวิจัยของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2531:16) ได้วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการพบกลุ่ม การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 (ว.ป.น.) พบว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา คือ

1. ผู้เรียนไม่เข้าใจกระบวนการเรียนและไม่ทราบวัตถุประสงค์ของการพบกลุ่ม และวิธีเรียน

2. นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการปฐมนิเทศกลุ่ม

3. นักศึกษามานพบกลุ่มไม่สม่ำเสมอ ทำให้เกิดปัญหามากในเวลาแบ่งกลุ่ม

4. นักศึกษาไม่เคยชินกับการเรียนแบบนี้ ทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นใจ

5. นักศึกษาต้องการสอนเสริมเพียงอย่างเดียว

6. ค่าใช้จ่ายในการเรียนสูงทำให้นักศึกษาบางส่วน หยุดเรียนเพราะไม่มีเงิน

เช่นเดียวกับสรุปผลการปฏิบัติงาน ของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา (2532:13) พบว่า นักศึกษาไม่เข้าใจกระบวนการเรียนการสอน สรุปผลการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย (2532:20) พบว่า นักศึกษามีปัญหาในเรื่องสื่อแบบเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ และจากศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนภาคกลาง เรวัตน์สุธรรม (2533:67) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เด่นชัดประการหนึ่ง คือ นักศึกษาที่เป็นผู้เรียนเขียนจดหมายเข้ามาถามปัญหาข้อข้องใจมากมาย ซึ่งไม่มีใครหรือฝ่ายไหนที่เอาใจใส่ในเรื่องนี้อย่างจริงจัง นอกจากนั้น ไพศาล นาคนิยม (2533:บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาเอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดระนอง พบว่า การจัดการเรียนการสอนยังไม่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพราะปัญหาด้านนักศึกษาที่ยังไม่เคยชินกับการเรียนแบบพึ่งพาตนเอง ยังต้องการให้ครูเป็นผู้บอกให้โดยตรง ยังค้นคว้าไม่เป็น และให้ข้อเสนอแนะว่าศูนย์ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ทุกภาคเรียนและทุกกลุ่ม เพื่อชี้แจงสิ่งต่าง ๆ ที่นักศึกษาควรรู้

ความมุ่งหมายและประโยชน์ที่ได้รับจากงานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน

งานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนนั้น จัดขึ้นโดยมีความมุ่งหมายดังนี้ (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2534:3)

1. ช่วย使他ช่วยเหลือตนเอง เพื่อสนองความเชื่อมั่นฐานที่ว่าคนทุกคนมีคุณค่าและมีความสำคัญในตัวเอง

2. ช่วย使他รู้จักตนเอง วิเคราะห์และพิจารณาตนเองได้อย่างถูกต้อง เพื่อพัฒนาตนเองให้ถูกทิศทาง เพื่อตอบสนองความเชื่อมั่นฐานในเรื่องบุคคล มีความแตกต่างกัน ซึ่งจะต้องเข้าใจและปรับตนเองให้เหมาะสมกับบุคคลอื่นและเหมาะสมกับชุมชนและสังคม

3. ช่วยให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อตอบสนองความเชื่อมั่นฐานในเรื่องบุคคลสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองถ้าเขามีข้อมูลเพียงพอ

การจัดการแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนโดยมีความมุ่งหมายดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้มารับบริการ ดังนี้ (ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง. ๒๕๒: 4)

1. ทราบข้อมูลในการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพและศึกษาต่อ
2. ทราบความถนัดและทัศนคติของตนเอง
3. มองเห็นช่องทางทำมาหากิน
4. การสร้างงานให้กับตนเอง ประกอบอาชีพอิสระ
5. ทราบความเคลื่อนไหวของตลาดแรงงานและการค้า

สรุปแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ากรมการศึกษาออกโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนว มีการพัฒนางานแนะแนวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวสอดคล้องกับนโยบาย ปรัชญาการศึกษาออกโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มารับบริการ

ตอนที่ 2 การจัดการบริการแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน

การจัดกิจกรรมการแนะแนวการศึกษาออกเรียนนั้น ย่อมมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการแนะแนวในระบบโรงเรียน กล่าวคือ การแนะแนวการศึกษาออกเรียนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง กิจกรรมทุกประเภทมิใช่มีไว้สำหรับคนที่มีความพิการเท่านั้น นักแนะแนวการ

ศึกษานอกระบบทุกคนต้องสัมผัสกับกลุ่มเป้าหมายทุกระดับ และเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้บุคคลบรรลุเป้าหมายสูงสุดในชีวิตของแต่ละบุคคล (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2533:622)

การจัดบริการแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน มี 5 บริการ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล แต่ในการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยเน้นศึกษาเฉพาะบริการที่นักศึกษาทางไกลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล ส่วนบริการติดตามผลนั้น ผู้วิจัยไม่ได้ทำการศึกษาเพราะเห็นว่าเป็นบริการที่เจ้าหน้าที่แนะแนวจัดขึ้นเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของการจัดบริการต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

การจัดบริการแนะแนว ที่นักศึกษาทางไกลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรงมี 4 บริการ ในแต่ละบริการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง

บริการสำรวจข้อมูลตนเอง มีความหมายแตกต่างจากบริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคลที่จัดในโรงเรียนโดยทั่วไป เพราะบริการสำรวจข้อมูลตนเองเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้รับบริการแนะแนว รู้จักตนเอง รู้ความถนัด รู้ความสามารถ รู้สติปัญญาความรู้ของตนเอง (ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง.ม.ป.ป. : 27) แต่ความหมายของบริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคลนั้น ทองเรียน อมรชุก (2528 : 62) และวัชรวิ ทรัพย์มี (2531:27) ให้ความหมาย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทันแนะแนวและครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จะได้ดำเนินการแนะแนวนักเรียนได้อย่างเหมาะสมกับทั้งเป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้นักเรียนรู้จักตนเองดีขึ้น

อย่างไรก็ตามบริการแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน จะมีประสิทธิภาพได้นั้น บุคลากรแนะแนวจำเป็นต้องมีข้อมูลด้านต่าง ๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผู้มารับบริการ สภาพแวดล้อม สังคมอย่างเพียงพอ เพื่อให้ผู้รับบริการแนะแนวได้รู้จักตนเอง สามารถแสวงหาทางเลือกในการตัดสินใจที่จะศึกษาแล้วเรียนหรือประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2531,ก:18) ทองอยู่ แก้วไทรยะ (2533:256) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า งานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน จะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษา และประชาชนกลุ่มเป้าหมายการศึกษาออกโรงเรียน ได้มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเองอย่างจริงจังทั้งจุดเด่น

และข้อจำกัดและกระตุ้นให้นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการคิด วิเคราะห์ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ โดยปราศจากการยึดเยียด ชี้นำ ลอกเลียนแบบ หรือบังคับ เพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกแนวทางชีวิตด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

สำหรับวิธีการสำรวจข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้รับบริการนั้น ทำได้หลายวิธี เช่น การสำรวจ การสัมภาษณ์ แบบทดสอบ บันทึกประวัติ ฯลฯ การจะใช้วิธีอย่างไรก็ตามจะไม่สามารถตอบคำถามและความสงสัยเกี่ยวกับตัวเด็กได้ดีที่สุด ถูกต้องที่สุด ดังนั้นจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ควรใช้หลายวิธีช่วยกัน เพื่อทำให้ข้อมูลที่ได้นั้นมีความสมบูรณ์มากขึ้น (คมเพชร จิตรศุภกุล. 2521 : 17)

2. บริการสนเทศ

ในปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ ได้เจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ฉะนั้นการช่วยให้มนุษย์ได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2531.ก:22) ดังที่ นภา พงศ์นิพนธ์ (2534:4) กล่าวว่าไว้ว่าระบบข้อมูลเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง บุคลากรนั้นจะต้องจัดระบบของการรวบรวมข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับเวลาและโอกาส เพราะถ้าไม่สามารถจัดกระทำกับข้อมูลในลักษณะดังกล่าวได้งานข้อมูลที่รวบรวมอยู่ในศูนย์นั้นจะกลายเป็นเพียงสสารของข้อมูลข่าวสาร หรือเป็นขยะข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไรเลย

ดังนั้นการจัดบริการสนเทศจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง อนันต์ อนันตรังสี (2521:100) ได้ให้ความหมายของบริการสนเทศว่าเป็นบริการที่ให้ความรู้และข่าวสารต่าง ๆ แก่เด็กเรียนทั้งในด้านการศึกษาแล้วเรียน การเลือกอาชีพ และการปฏิบัติตนให้เข้ากับสังคมได้ เช่นเดียวกับกรมการศึกษาออกโรงเรียน (2534:22) ได้ให้ความหมายของบริการสนเทศว่าเป็นบริการจัดหา รวบรวม และนำเสนอข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับบริการนั้นๆ ได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของบุคคลนั้นทั้งในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษา การเลือกประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การปฏิบัติตนในสังคม ตลอดจนการปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

จุดมุ่งหมายของบริการสนเทศนั้น ไม่เพียงแต่จะเป็นการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่นักเรียนเท่านั้น แต่จะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจที่จะวางแผนการในชีวิต ปลูกฝังให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพต่าง ๆ ตลอดจนมีนิสัยในการทำงานที่ดี รู้จักวิธีทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (วัชรวิทย์ ทรัพย์มี. 2531:67)

สำหรับขอบข่ายของบริการสนเทศนั้น ผกา บุญเรือง (2528:7-9) ได้แบ่งขอบข่ายไว้เป็น 3 ประการ คือ

ข้อสนเทศทางการศึกษา หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทุกชนิด โอกาสที่จะทำการศึกษาต่อ หลักสูตร การสมัครเข้าศึกษา ทุนการศึกษา

ข้อสนเทศทางอาชีพ หมายถึง การช่วยให้เด็กได้ข้อมูลที่จำเป็นประโยชน์ ช่วยให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้สมัครงาน รายละเอียดงานต่าง ๆ รายได้ ความก้าวหน้า และความต้องการแรงงานในปัจจุบันและอนาคต

ข้อสนเทศทางด้านสังคมและส่วนตัว หมายถึง ข้อมูลที่เที่ยงตรงและเป็นประโยชน์ที่ช่วยให้เด็กเรียนได้เข้าใจตนเองและผู้อื่น เกี่ยวกับโอกาสและอิทธิพลและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นข้อมูลที่ช่วยให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้

การให้ข้อสนเทศนั้น คมเพชร จิตรศุภกุล (2521:18) กล่าวไว้ว่า อาจทำได้หลายวิธี เช่น การประชุมพิเศษ การปาฐกถา การอภิปราย การจัดนิทรรศการ ทำจุลสาร วารสารต่าง ๆ การให้ดูภาพยนตร์ ภาพนิ่ง สไลด์ หรือการไปทัศนศึกษาในที่ต่าง ๆ การที่บุคคลทั้งหลายมีโอกาสได้รับข้อสนเทศที่ถูกต้องมากเท่าไร ก็จะทำให้เขาเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่มาเกี่ยวข้องกับชีวิตของเขามากขึ้นนอกจากนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531.ค:17) ยังให้ข้อคำนึงในการจัดบริการข่าวสารข้อมูลไว้ว่า การเลือกรูปแบบการให้บริการข่าวสารข้อมูลแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับผู้ขอรับบริการนั้นจะต้องคำนึงถึง ความแตกต่าง ความสนใจ และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะให้บริการ ความพร้อมของสื่อและแหล่งทรัพยากร

3. บริการให้คำปรึกษา

บริการให้คำปรึกษาจัดเป็นบริการหนึ่งในบริการแนะแนวที่มีความสำคัญและจำเป็นในการช่วยเหลือบุคคลให้มีพัฒนาการส่วนบุคคลในทิศทางที่ถูกต้อง จนบรรลุคุณภาพชีวิตตามช่วงวัยของตน บริการให้คำปรึกษาถือกันว่าเป็นหัวใจของโครงการแนะแนว (อุษณีย์ เย็นสบาย.

2533:67) นอกจากนั้น วัชร ทรัพย์มี (2531 : 87) กล่าวว่าไว้ว่าบริการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคล โดยมีการพบปะเป็นส่วนตัวระหว่างผู้ให้การปรึกษากับผู้รับบริการ เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น สามารถวางโครงการอนาคตของตนเองอย่างเหมาะสม กับทั้งเป็นการช่วยให้เขาตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531.ก:44) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหา โดยมีการติดต่อประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ขอรับคำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้เขารู้จักตนเองมากขึ้นรู้จักปรับตัว สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ผู้ให้คำปรึกษานั้นต้องมีหลักการในการให้คำปรึกษา ดังที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531.ก:45) กำหนดไว้ ดังนี้

1. ผู้ให้คำปรึกษา ต้องช่วยให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้มีข้อมูลอย่างเพียงพออันจะได้นำไปสู่การพิจารณา แก่ปัญหาของตนได้
2. ผู้ให้คำปรึกษาต้องรับฟังปัญหาของผู้มาขอรับคำปรึกษาอย่างเต็มใจ อุดหนุน ออกกำลังใจเย็น พร้อมทั้งกระตุ้นให้เกิดทางเลือกในการแก้ปัญหา
3. ผู้ให้คำปรึกษา ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลเป็นสำคัญ เคารพสิทธิส่วนบุคคลและจะเป็นผู้ตัดสินใจ ให้ผู้ขอรับคำปรึกษาไม่ได้
4. ผู้ให้คำปรึกษามีความจริงใจ และต้องสื่อความหมายอย่างเปิดเผยกับผู้ขอรับคำปรึกษา
5. ผู้ให้คำปรึกษา ต้องสนับสนุนให้กำลังใจผู้ขอรับคำปรึกษาที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน

ชาติชาตรี โยสีดา (2534:7) ได้กล่าวถึงบุคคลผู้ให้บริการการแนะนํานั้น จะต้องเป็นผู้รู้เทคนิควิธีการแนะนํ่าอย่างดี พร้อมทั้งสามารถศึกษาทำความเข้าใจปัญหาสังคม ชุมชนที่เขาอยู่ และปัญหาบุคคลในละแวกนั้น ๆ อย่างดีพอหรือเรียกได้ว่า "มืออาชีพ" จึงจะมาแนะนํากับผู้ใหญ่ได้

ในกระบวนการแนะนํากการศึกษานอกโรงเรียนนั้น หลังจากที่ผู้รับบริการแนะนํ่าได้ผ่านขั้นตอนบริการสำรวจข้อมูล บริการสนเทศ และบริการให้คำปรึกษา หรือได้รับบริการอย่างใดอย่างหนึ่งไปแล้ว ก็จะเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจ ซึ่งผู้รับบริการแนะนํ่าต้องตัดสินใจด้วย

ตนเองโดยใช้หลักการ "คิดเป็น" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน : 2534:31) ซึ่งข้อมูลที่น่า มาใช้ประกอบกระบวนการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาจะเป็นการผสมกลมกลืนกันระหว่าง ข้อมูล 3 ประเภทคือ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และข้อมูลทางวิชาการ

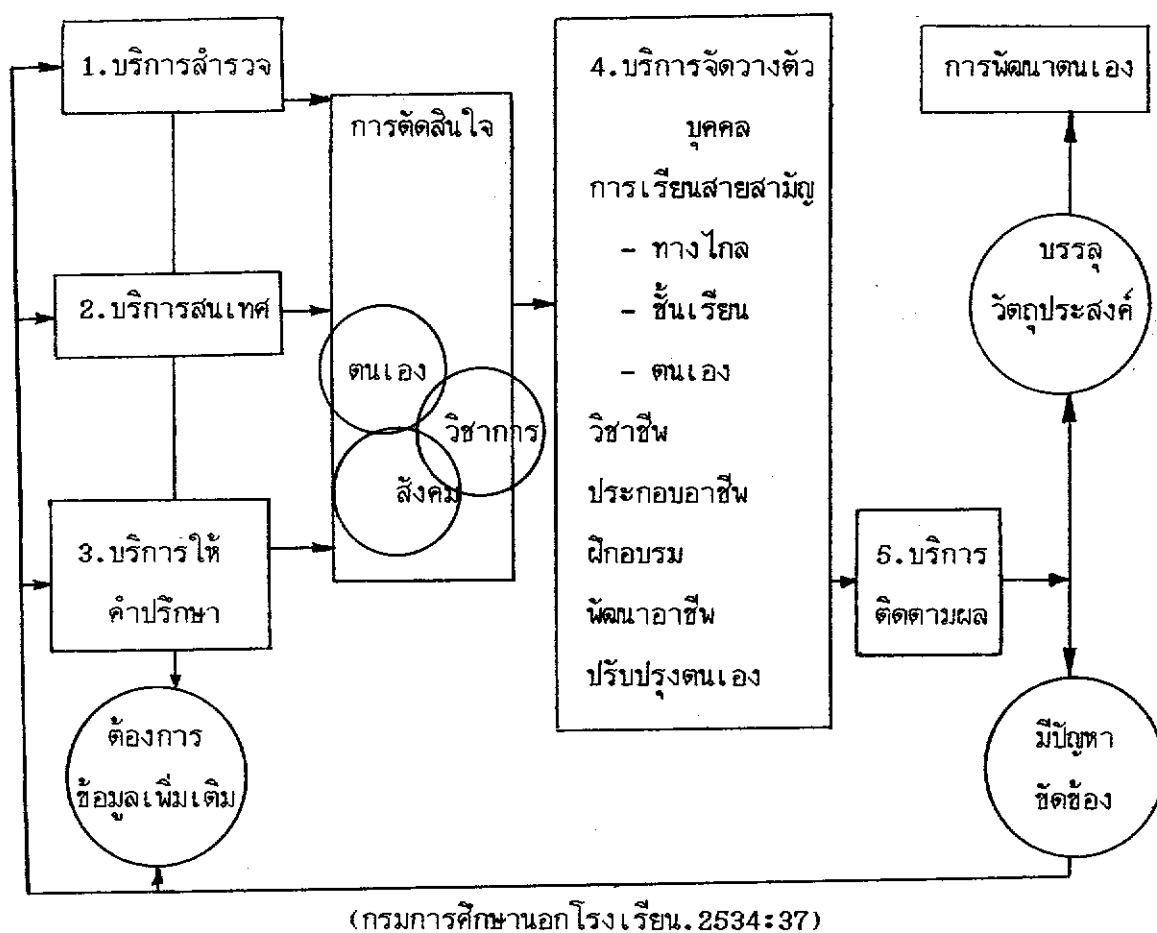
4. บริการจัดวางตัวบุคคล

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (ม.ป.ป.:90) กล่าวถึงบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่จัดให้บุคคลได้อยู่ในที่ที่เหมาะสมกับสติปัญญา ความสนใจ อุปนิสัย ความถนัด ความสามารถพิเศษ สุขภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพโดยทั่วไปของตนเอง และความต้องการของสังคมทั้งในด้านการศึกษาและอาชีพ เช่นเดียวกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2534:34) ให้ความหมายของบริการจัดวางตัวบุคคลว่าเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนบุคคลให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด ฯลฯ ของตนเองและเป็นไปตามแผนการและโครงการที่ได้กำหนดไว้ เป้าหมายของบริการจัดวางตัวบุคคล คือ การช่วยให้บุคคลได้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมกับตน ซึ่งอุษณีย์ เย็นสบาย (2533:85) กล่าวว่าหัวใจที่สำคัญที่สุดของการจัดบริการนี้ คือ พยายามจัดวางบุคคลในที่ที่เหมาะสมที่สุด สำหรับเขาและในเวลาที่ต้องเหมาะสมและเหมาะสม จัตรศุภกุล (2521:19) กล่าวถึงบริการจัดวางตัวบุคคลนี้ ว่าจัดขึ้นตามความเชื่อที่ว่าบุคคลจะมีความสุขก็ต่อเมื่อเขาได้อยู่ในสภาวะการณต่าง ๆ ที่เหมาะสม

สุชา จันทน์เอม (2527:111) กล่าวถึงบริการจัดวางตัวบุคคลนี้ จำเป็นจะต้องอาศัยวิธีการหลาย ๆ วิธีการ การวางแผนที่ดี การสำรวจอย่างกว้างขวาง และการให้บริการปรึกษา ก่อนที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือก ซึ่งในการตัดสินใจเลือกนี้จำเป็นจะต้องอาศัยทักษะและประสบการณ์ในงานที่สนใจ รู้ถึงลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับงาน ความสามารถ และความต้องการของนายจ้างด้วย

กระบวนการแนะแนวของการศึกษานอกโรงเรียน

กระบวนการแนะแนวของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเน้นให้ประชาชนนอกระบบรู้จักนำกระบวนการคิดเป็นมาใช้ คือ รู้จักตนเอง สามารถวิเคราะห์ข่าวสาร รู้จักแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาของตนเอง สามารถปรับตนเองได้อย่างเหมาะสมตามอัธยาศัย ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงกระบวนการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารที่กล่าวถึงการจัดบริการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 4 บริการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าในแต่ละบริการมีหลักการและวิธีการในการจัดบริการแนะแนวที่แตกต่างกันไป การจัดบริการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่แนะแนวเป็นส่วนใหญ่ที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการของแต่ละบริการเป็นอย่างดี และจะต้องจัดบริการแนะแนวในแต่ละด้านนั้นให้สอดคล้องกับนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม ทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ และชีวิตส่วนตัว ดังนั้นเพื่อให้การจัดบริการแนะแนว ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และสามารถ

185751 4 37541

นำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ผู้วิจัยจึงศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ซึ่งเป็นผู้รับบริการส่วนใหญ่เกี่ยวกับการจัดการบริการดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ได้แนวทางในการจัดการบริการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สมบัติ โขนิศธรรม (2505 : 147-148) ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตวิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร เจาะผู้ศึกษาในภาคเรียนปีที่ 3 ปีการศึกษา 2505 พบว่า นิสิตชายมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาโดยเฉลี่ยมากกว่านิสิตหญิง และนิสิตชายและนิสิตหญิงปีที่ 1 มีปัญหามากที่สุด

สาลิวรรณ เลหาศิริวานนท์ (2511 : 47-48) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิต นักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2510 ที่มีต่อการแนะแนวของวิทยาลัย โดยใช้แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 837 คน จากการศึกษาปรากฏว่า โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว นิสิตรู้สึกว่าการแนะแนวของวิทยาลัยจัดได้ดีพอประมาณ นิสิตชายมีทัศนคติต่อการบริการดังกล่าวดีกว่านิสิตหญิง นิสิตชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อการบริการแนะแนวของวิทยาลัยในทางนิมานมากกว่าทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 2,3,4

ผ่องพรรณ ปัทมพานนท์ (2511 : 92) ได้ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือ ของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคามชั้น ป.ศ. ปีที่ 1 และ 2 จำนวน 774 คน ปีการศึกษา 2510 ที่หวังจะได้รับบริการแนะแนวของวิทยาลัย พบว่าในด้านบริการให้คำปรึกษาหารือและอบรมนั้น นิสิตส่วนมากมีความคิดเห็นโน้มไปทางไม่พอใจในบริการให้คำปรึกษาและอบรม และต้องการให้มีสถานที่ให้คำปรึกษาหารือโดยเฉพาะ และมีบุคลากรผู้ทำหน้าที่โดยตรง นิสิตส่วนมากยังไม่พอใจในเรื่องการได้รับการปรึกษาหารือเป็นส่วนตัวและเป็นกลุ่มจากอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาปีที่ 1 ต้องการคำแนะนำในเรื่องการลงทะเบียนวิชาเรียนมากกว่าปีที่ 2 นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้ทำ และต้องการทุนมากที่สุด

ไพบลีย์ อินทรวีชา (2511 : 181-183) ได้ศึกษาความต้องการและปัญหาการปรับตัวของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2510 จำนวน 490 คน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า นักเรียนชายและหญิง ประสบปัญหาด้านการปรับตัว

พอ ๆ กัน แต่นักเรียนชายมีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหาคบเพื่อนมากกว่านักเรียนชาย

ประสิทธิ์ นุ่มเพชร (2515 : 33-37) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบ ปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียน ตลอดจนความสนใจในอาชีพ ระหว่างโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลและของเอกชน ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 ประเภทของสถานศึกษามีผลต่อปัญหาและความสนใจในอาชีพต่างกัน ส่วนด้านอายุนั้น พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีอายุช่วง 18-19 ปี 20 ปี และ 20-21 ปี ประสบปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรัส สุขก่อวารี (2519 : 69) ได้ศึกษาปัญหาของครูแนะแนว และทราบความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการแนะแนว กลุ่มตัวอย่างเป็นครูแนะแนว นักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 โรงเรียน การรวบรวมข้อมูลกระทำโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแนะแนว มีความคิดเห็นว่าการแนะแนวเป็นสิ่งมีประโยชน์ การจัดการแนะแนวมีส่วนกระตุ้นให้นักเรียน สนใจในการเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้นเกี่ยวกับการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

สิทธิพงศ์ สิทธิขจร (2527 : 109-111) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการจัดการแนะแนวสำหรับผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ในจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษา ครูใหญ่ และครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ที่เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ในจังหวัดนครปฐมจากการศึกษาพบว่า โรงเรียนผู้ใหญ่ทั้ง 11 โรงเรียน ยังไม่มีการจัดระบบการแนะแนว แต่มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแนะแนวที่โรงเรียนจัดคือ การประชุมพิเศษ อบรมครูในการจัดกิจกรรมแนะแนวคือกรมการศึกษานอกโรงเรียน ยังไม่มีนโยบายสนับสนุนให้จัดกับการขาดผู้ที่เริ่มในการจัด แต่ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าโรงเรียนผู้ใหญ่ควรจัดให้มีบุคลากรแนะแนวไว้ประจำ และบริการแนะแนวที่จำเป็นควรจัดให้แก่ศึกษามากที่สุด คือ บริการสนเทศ รองลงมาได้แก่ บริการให้คำปรึกษา บริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล และบริการติดตามผล เป็นบริการสุดท้ายนอกจากนี้ นักศึกษายังมีความต้องการปรับปรุงบุคลิภาพให้ดีขึ้น ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีเรียนให้ได้ผล ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพก่อนออก

จากโรงเรียน ต้องการให้โรงเรียนมีบริการข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องอาชีพและการศึกษาต่ออย่างสม่ำเสมอ

อำไพวรรณ นุ่มศรีสวัสดิ์ (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรี ๕ ศาลายา พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสุขภาพ การเงิน เพื่อนและการเข้าสมาคม ครอบครัว ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง บริการของมหาวิทยาลัย การเรียน นักศึกษาชายมีปัญหาด้านการเงินมากกว่านักศึกษาหญิง นักศึกษาหญิงมีปัญหาด้านความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองมากกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาชายที่จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดอื่น มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาที่จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร นักศึกษาต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาในเรื่องการปฐมนิเทศ การแนะแนวและการให้คำปรึกษา ทุนการศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาชายมีความต้องการทุนการศึกษาและบริการอื่น ๆ มากกว่านักศึกษาหญิง

อรสา พงษ์นิกร (2529 : 99 - 100) ได้ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจบริการแนะแนวของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรีภาคปกติและภาคค่ำทุกชั้นปี ในปีการศึกษา 2528 - 2529 จำนวน 368 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการบริการแนะแนวทุกด้านในปริมาณสูง นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยรับบริการ และนักศึกษาที่รับบริการมีความพึงพอใจบริการแนะแนวอยู่ในระดับปานกลาง บริการที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุดคือ บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดหางาน นักศึกษา และบริการทดสอบ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการและความพึงพอใจบริการแนะแนวของนักศึกษาระหว่างชั้นปี ปรากฏว่า โดยส่วนใหญ่แล้วมีความต้องการแตกต่างกัน แต่มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

วิไลศักดิ์ วรณศรี (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนทั้ง 2 ระดับ มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พจนา กิยะสูตร (2532 : 123-133) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวตามสภาพที่จัดจริง และตามความคาดหวังของผู้บริหาร อาจารย์แนะแนว และผู้รับบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัด กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหาร

อาจารย์แนะแนว และผู้รับบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด 72 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานครรวม 516 คน ผลการศึกษพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับสถานที่จัดจริงในการจัดบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน ส่วนความคาดหวังในการจัดบริการแนะแนวมีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากทุกด้าน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับสถานที่จัดจริงกับความคาดหวัง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกด้าน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวตามสถานที่จัดจริงพบว่า ด้านบริการติดตามประเมินผล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน ส่วนความคาดหวัง เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว พบว่า บริการสำรวจข้อมูลมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005 บริการข่าวสารข้อมูลและบริการให้คำปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 บริการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบริการติดตามประเมินผลไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฟาริตา ประธาน (2533. บทคัดย่อ) ได้ทำการสำรวจความต้องการบริการแนะแนว ของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ของกรม การศึกษาออกโรงเรียนปีการศึกษา 2532 จำนวน 600 คน ผลการศึกษพบว่า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ มีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ในระดับมาก เรียงตามคะแนนค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล และบริการติดตามผล

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ชายและหญิงมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ในระดับมากทุกบริการ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ชายและหญิง มีความ ต้องการบริการแนะแนวโดยส่วนรวมทั้ง 5 บริการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการ บริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ในระดับมากทุกบริการ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการบริการแนะแนว โดยส่วนรวมทั้ง 5 บริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุ 14-17 ปี 18-21 ปี และ 22-60 ปี มีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความต้องการพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุ 14-17 ปี 18-21 ปี และ 22-60 ปี มีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แสงจันทร์ อินทนท์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาชีพออกมาจากการจัดบริการแนะแนวอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูแนะแนวและนักศึกษาวิชาชีพระดับมัธยมศึกษาในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออก 8 จังหวัด และศูนย์ฝึกอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี รวม 162 คน ผลการศึกษพบว่า สภาพการดำเนินงานในศูนย์แนะแนว ครูส่วนใหญ่จบปริญญาตรี เคยผ่านการอบรมหรือศึกษาวิชาการแนะแนวมาแล้ว มีหน้าที่รับผิดชอบงานอื่นในศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด และไม่มีบุคลากรอื่นมาช่วยงานแนะแนว ครูแนะแนว จัดทำแผนงานโครงการแนะแนว และปฏิบัติงานปฏิบัติงาน ทุกศูนย์มีศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นเอกเทศ มีการจัดกิจกรรมแนะแนว แต่ยังจัดได้น้อยและไม่ทั่วถึง นักศึกษาที่มาใช้บริการของศูนย์แนะแนว มีความพึงพอใจในบริการแนะแนวอาชีพอยู่ในเกณฑ์สูง และเห็นว่าศูนย์แนะแนวมีประโยชน์ต่อนักศึกษา มีความพึงพอใจในการจัดบริการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพใหม่ ๆ หรืออาชีพที่น่าสนใจ และพึงพอใจในการจัดให้มีวันพบผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพมาบรรยายเกี่ยวกับอาชีพที่ประสบความสำเร็จ

ชาญ นพรัตน์ (2534 : 55-56) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์บริการแนะแนวอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 5 คน อาจารย์แนะแนวอาชีพ 5 คน และนักศึกษาวิชาชีพระดับมัธยมศึกษา 5 คน ผลการศึกษพบว่า สภาพทั่วไปของศูนย์แนะแนวอาชีพ 5 แห่ง มีอาคารเป็นเอกเทศ 3 แห่ง อยู่รวมกับอาคารสำนักงานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด 2 แห่ง แต่ได้จัดเป็นห้องเอกเทศ สำหรับวัสดุครุภัณฑ์ที่มี ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ หนังสือ คู่มืออาชีพต่าง ๆ วัสดุโอะ พร้อมเครื่องฉาย ป้ายนิเทศ ป้ายนิเทศการ ขึ้นวางหนังสือ ทุกศูนย์ มีพร้อมและมีผู้มาใช้บริการโดยเฉลี่ยวันละประมาณ 30-40 คน สภาพการดำเนินงานของศูนย์แนะแนวอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีอาจารย์รับผิดชอบแต่ละ 1 คน ด้านการวางแผนมีแผนปฏิบัติงานประจำปี ด้านบุคลากร ได้

ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ภายในศูนย์และหน่วยงานอื่น ด้านงบประมาณได้จากงบบริหารศูนย์ จังหวัด และเงินบำรุงการศึกษาอาชีพ และด้านการให้บริการแนะแนวอาชีพ ได้จัดให้มีบริการ การสำรวจข้อมูลอาชีพ บริการให้คำปรึกษาอาชีพ บริการการตัดสินใจอาชีพ และบริการการ ติดตามผลอาชีพ

งานวิจัยต่างประเทศ

ออลเลน (Allen. 1954 : 15-21) ได้วิเคราะห์การจัดโครงการแนะแนวใน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนกลางของรัฐอินเดียนา 3 แห่ง เพื่อศึกษาการจัดบริการ การบริหาร งานและวิธีการประเมินผลงานแนะแนว เพื่อหาทางปรับปรุงโครงการแนะแนวของโรงเรียนให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยสรุปโรงเรียนส่วนมากจัด ประถมพิเศษ ตรวจสุขภาพ แนะแนวการ ศึกษาและอาชีพ ผักमारยาทางสังคม สำหรับการจัดบริการแนะแนวยังมีน้อยมาก และการ แนะแนวทางเพศและสุขภาพจิต ตลอดจนสันทนากการโรงเรียนส่วนมากยังไม่ได้จัด

แมคกลาสสัน (Mcglasson. 1954 : 113-119) ได้ศึกษาการจัดบริการแนะแนว ในจูเนียร์ ไฮสกูล 24 แห่งในมลรัฐอินเดียนา โดยการสัมภาษณ์นักเรียนและคณะครูที่เกี่ยวข้อง กับการแนะแนว สรุปได้ว่าโรงเรียนแต่ละโรงตระหนักว่า การแนะแนวเป็นงานสำคัญยิ่ง โครงการหนึ่งของโรงเรียน และได้ขยายบริการแนะแนวต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โรงเรียนส่วน มากจัดการแนะแนวเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร แต่ละโรงมีการจัดแนะแนวหมู่ เช่นการ ประถมพิเศษ นักเรียนที่เข้าใหม่ และนักเรียนที่กำลังจบ การแนะแนวทางด้านสุขภาพ หน้าที่ พลเมืองและทางด้านการศึกษา

แฮร์รี่ (Harry. 1960 : 1126) ได้ศึกษาบริการต่าง ๆ ที่จัดให้นิสิตในมหาวิทยาลัย เทมโริงแรนด์และเทคโนโลยี่ที่มีซิแกน โดยใช้แบบสอบถามของมูนี่ ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบความคิด เห็นและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดให้ ผลการค้นคว้าปรากฏว่า

1. นิสิตต้องการความช่วยเหลือจากวิทยาลัย ในด้านที่อยู่อาศัย งานอาชีพ กิจกรรม ต่าง ๆ ทางสังคม เพื่อการปรับตัวในสังคม การเงิน และสันทนากการ
2. นิสิตที่แต่งงานแล้ว มีความต้องการและมีปัญหาทางการเงิน ที่อยู่อาศัยและงาน อาชีพ มากกว่านิสิตที่ยังไม่แต่งงาน

โรบินเฟลด์ (Robinfeld. 1960 : 1104-A) ได้ประเมินผลการให้คำปรึกษาส่วนตัว ปัญหาสังคมและปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเมืองเนวาดา มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ โดยออกแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนสำเร็จจากโรงเรียนจำนวน 693 คน และถามนักเรียนที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันอีกจำนวน 115 คน ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน และยังไม่มียานทำงานนั้นเป็นกลุ่มที่มีปัญหามากที่สุด และนักเรียนชายต้องการความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนวมากกว่านักเรียนหญิง

คาร์และโจเซฟ (Karr and Joseph. 1967:6424-A) ได้ศึกษาในด้านการเปลี่ยนแปลงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการบริการ และโปรแกรมด้านการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ ให้ความสำคัญกับโปรแกรม และบริการซึ่งจะทำให้ นักศึกษาบรรลุเป้าหมายด้านอาชีพและการศึกษา
2. การบริการแนะแนว มีความจำเป็นในด้านการบริการแก่นักศึกษาทุกวัย โดยเฉพาะในด้านของผู้ใหญ่
3. นักศึกษาสตรี มีความต้องการศึกษาด้านอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับสูง

ฮอฟแมน (Hoffman. 1971:4468-4469A) ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตจากมหาวิทยาลัย 3 แห่งในรัฐไอโอวา เกี่ยวกับบริการแนะแนวปรากฏว่า มีเหตุผลที่ทำให้ นิสิตไม่เต็มใจและไม่พอใจที่จะไปใช้บริการแนะแนวเมื่อมีปัญหา คือ ไม่ทราบเกี่ยวกับการให้บริการนี้ ไม่สามารถจะไปยังสถานที่นั้น ๆ ได้ ไม่ต้องการให้ช่วยแก้ปัญหา มีความรู้สึกที่ไม่ได้รับความสนใจในปัญหานั้นและเหตุผลอื่น ๆ

ซินเดอร์และคนอื่น ๆ (Synder and others. 1972 : 263-268) ได้วิจัยถึงสาเหตุที่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเซาท์เทอน อิลลินอยส์ ไม่ไปใช้บริการให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัย พบว่ามีนักศึกษาไปใช้บริการให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัยร้อยละ 28 ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ความกังวลใจในการเลือกวิชาเรียน และปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาจะพบได้บ่อยเมื่อนักศึกษามีปัญหาส่วนมากจะขอความช่วยเหลือจากเพื่อนเป็นอันดับแรก ต่อมาจะปรึกษากับญาติสนิท หรือบิดามารดา ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่เคยไปรับบริการจากศูนย์บริการให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัย เพราะไม่มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจว่าศูนย์บริการนี้จะช่วยเขาได้ และไม่แน่ใจเกรงว่าความลับของตนจะถูกเปิดเผย

ฟอร์ไซท์ (Forsythe. 1972:566-567) ได้ศึกษาความเห็นของผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนที่มีต่อหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา โดยทำการศึกษาที่วิทยาลัยชุมชน รัฐเทนเนสซี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความเห็นว่า การให้คำปรึกษาทางด้านการเรียนและการเลือกอาชีพเป็นเรื่องสำคัญที่สุด

โคเครน (Cochrane. 1973-1974) ได้ศึกษาการจัดระบบและการบริหารงานแนะแนวและการบริการให้คำปรึกษาของวิทยาลัยชุมชน รัฐอินเดียนา ผลการศึกษาพบว่า สองในสามของวิทยาลัยชุมชนทั้งหมดได้จัดบริการต่าง ๆ คือ ประเมินิเทศ ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสำรวจอาชีพ บริการทดสอบจัดวางตัวนักเรียน และส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปหาจิตแพทย์ นอกจากนี้ยังพบว่ามากกว่าครึ่งของวิทยาลัยชุมชนจัดทววิชาเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียนและให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง

บราตเชอร์ (Bratcher. 1976:4855A) ได้ศึกษาความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัยลินคอล์น มีเมอร์เรย์ล ฮาร์โรเกต และเทนเนสซีพบว่า เมื่อนักศึกษาไม่สบายใจจะเลือกปฏิบัติโดยปรึกษากับเพื่อนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือปรึกษากับอาจารย์ เกือบห้าในสิบตามลำดับ และปรึกษากับบริการแนะแนว

คัลป์ (Culp. 1981 : 145-149) ได้วิเคราะห์การให้บริการด้านกิจการนักศึกษาที่วิทยาลัยชุมชนซีมิโนล โดยใช้แบบสอบถามถามนักศึกษาใหม่ นักศึกษาที่ศึกษาในวิทยาลัยมากกว่าสองภาคเรียน และนักศึกษายุ่งใหญ่พบว่า บริการที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษาคือ การรับน้องใหม่ การทดสอบ และการจัดหางาน บริการให้คำปรึกษาและอาชีพ และเทคนิคการเรียนและการประชุมพิเศษ ส่วนนักศึกษาใหม่สนใจที่จะใช้บริการให้คำปรึกษาในด้านการเรียนและอาชีพ บริการประชุมพิเศษ และเทคนิคการเรียน และนักศึกษายุ่งใหญ่เห็นว่าบริการจัดหางานในระหว่างศึกษา บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษามีไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาใหม่ และนักศึกษาที่ศึกษาในวิทยาลัยมากกว่าสองภาคเรียนไม่สนใจบริการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม

แฟรงเคนสไตน์ (Frankenstein. 1985 : 173-4) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการนักศึกษาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก เพื่อพัฒนาและปรับปรุงด้านกิจการนักศึกษาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษายุ่งใหญ่ โดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้

บริการด้านกิจการนักศึกษา ได้แก่ บริการให้คำปรึกษา กระบวนการรับนักศึกษา การให้คำปรึกษาอาชีพ และส่วนตัว ทุนการศึกษา บริการสนเทศ บริการพัฒนานักศึกษา บริการวิจัย และประเมินผลทุนการศึกษา บริการสนเทศกิจการนักศึกษา ห้องสมุด บริการด้านอาหาร บริการซ่อมบำรุง บริการนักศึกษาค่ำค่า ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษาให้ความสนใจบริการต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ช่วยให้กองกิจการนักศึกษาได้นำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาบริการต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่าส่วนใหญ่เห็นว่าการแนะแนวมีความสำคัญและจำเป็น แต่ยังจัดบริการแนะแนวไม่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลและบริการติดตามผล การจัดบริการแนะแนวบางกิจกรรมจัดได้มากบางกิจกรรมจัดได้น้อยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความต้องการและการเห็นความสำคัญ ของการนำไปใช้ประโยชน์ได้ของนักศึกษานอกจากนั้น ยังพบว่านักศึกษาที่มี เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรสและการมีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวแตกต่างกัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน
2. นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน
3. นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน
4. นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน
5. นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดการแนะแนว ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยแบ่งวิธีดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2535 ภาคเรียนที่ 1 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง จำนวน 17 จังหวัด ได้แก่สมุทรสงคราม สมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ออยุธยา สุพรรณบุรี สระบุรี ปทุมธานี อุทัยธานี สิงห์บุรี ชัยนาท ลพบุรี และอ่างทอง มีจำนวนประมาณ 41,744 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2535 ภาคเรียนที่ 1 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง จำนวน 440 คน

ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane. 1969 : 1088) ให้ความคลาดเคลื่อนระดับ .05 ตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน กลุ่มตัวอย่าง
N แทน ประชากร
e แทน ความคลาดเคลื่อน

ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่ม ตามขั้นตอนดังนี้

1. ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มศูนย์ที่มีการจัดแบ่งไว้อยู่แล้ว ตามลักษณะที่ตั้ง และการดำเนินงาน ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 4 กลุ่มคือ

กลุ่มสนสน ได้แก่ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรี

กลุ่มชานแดน ได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มศรีสุริโยทัย ได้แก่ ออยุธยา สุพรรณบุรี สระบุรี ปทุมธานี

กลุ่มเบญจนาถ ได้แก่ อุทัยธานี สิงห์บุรี ชัยนาท ลพบุรี อ่างทอง

และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มจากแต่ละกลุ่มของประชากร มีจำนวนใกล้เคียงกัน ได้กลุ่มศูนย์ละ 1 จังหวัด คือ นครปฐม ราชบุรี สระบุรี และชัยนาท

2. ในแต่ละจังหวัดใช้วิธีสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยกำหนดช่วง และสุ่มจากเลขประจำตัวของนักศึกษาทางไกล ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 4 จังหวัด จำนวน 440 คน

ตาราง 1 จำนวนนักศึกษาทางไกลของจังหวัดที่ได้รับการส่งเสริมและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ระดับ ชั้นเรียน จังหวัด	จำนวนนักศึกษาทางไกล			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	รวม	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	รวม
นครปฐม	1,030	611	1,641	60	45	105
ราชบุรี	1,000	569	1,569	60	45	105
สระบุรี	2,021	947	2,968	72	48	120
ชัยนาท	1,276	411	1,687	70	40	110
รวม	5,327	2,538	7,865	262	178	440

วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนวทั่วไป และการจัดการบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
2. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเช่น ศึกษาพิเศษ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ศึกษาพิเศษศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และเจ้าหน้าที่แนะแนวในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
3. สังเกตและออกแบบสอบถามตามเจ้าหน้าที่แนะแนว เกี่ยวกับสภาพการจัดการบริการแนะแนวในศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
4. สรุปผลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต และการออกแบบสอบถาม ได้แนวทางในการสร้างข้อคำถาม

5. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเสนอประธานคณะกรรมการ กรรมการควบคุมปริญญา
นิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทางการแนะแนวและงานการศึกษาออกโรงเรียน จำนวน 5 ท่าน
เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาข้อความใน
แบบสอบถามว่ามีความตรงตามเนื้อหา และครอบคลุมเนื้อหาเพียงใด ตลอดจนพิจารณาสำนวน
ภาษาที่ใช้ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

5.1 ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลย์ หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

มศว ประสานมิตร

5.2 รศ.กมลรัตน์ กรีทอง ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

มศว ประสานมิตร

5.3 อาจารย์สำเนียง เพชรจอม ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง

จังหวัดราชบุรี

5.4 อาจารย์สุชิน สวนศรี กรมการศึกษาออกโรงเรียน

5.5 อาจารย์ประวีณ รอดเขียว กรมการศึกษาออกโรงเรียน

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา
ทางไกลในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
จำนวน 50 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม ทั้งในเรื่องเนื้อหา และภาษาที่ใช้สื่อ
ความหมาย แล้วจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง และหาค่าความเชื่อมั่นตามแบบ
สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปใช้กับ กลุ่มตัวอย่าง 4 จังหวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบ
ถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล เกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษาออก-
โรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ เกี่ยวกับข้อมูลเรื่องเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล เกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนว ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) กำหนดระดับการนำไปใช้ประโยชน์ได้ไว้ 4 ระดับ คือ ใช้มาก ใช้ปานกลาง ใช้น้อย และไม่ได้นำไปใช้ โดยแบ่งเป็น 4 บริการ คือ

1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง
2. บริการสนเทศ
3. บริการให้คำปรึกษา
4. บริการจัดวางตัวบุคคล

เกณฑ์การให้คะแนน ในการกำหนดคะแนนของตัวเลือกสำหรับแบบสอบถามที่เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าในตอนที่ 2 นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนออกเป็น 4 ระดับ คือ

ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบ	นำไปใช้ประโยชน์ได้มาก	ให้ 3 คะแนน
ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบ	นำไปใช้ประโยชน์ได้ปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบ	นำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย	ให้ 1 คะแนน
ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบ	ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์	ให้ 0 คะแนน

(กรณีไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ให้ 0 คะแนน นำเสนอเป็นคำร้อยละ)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล เกี่ยวกับการได้รับและความต้องการบริการแนะแนว โดยให้นักศึกษาทางไกลเรียงลำดับบริการที่เคยได้รับ และความต้องการจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ 1 2 3 และ 4 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะดำเนินการตามนี้

1. ทำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม ราชบุรี สระบุรี และชัยนาท

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปอธิบายและชี้แจงการตอบแบบสอบถามกับนักศึกษาทางไกล ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 จังหวัด และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 14 มิถุนายน - 5 กรกฎาคม 2535

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. เนื่องจากผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จึงทำให้ได้แบบสอบถามคืนมาครบทั้ง 440 ฉบับ เมื่อตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าแบบสอบถามสมบูรณ์ทั้งหมด แล้วจึงนำมาตรวจให้คะแนน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ของการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ และจำนวนนักศึกษาทางไกลที่เคยได้รับและมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ นำมาแจกแจงความถี่ นำเสนอเป็นคำร้อยละ

3. ข้อมูลตอนที่ 2 ซึ่งเป็นความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนว ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง นำมาหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test และกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยใช้ F-test

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Science Version-x) ณ ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คำร้อยละ ใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูต. 2534 : 27-28)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบ} \times 100}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$$

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2531 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าพิจารณาใน t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 2
	N_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	N_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ใช้สูตร (ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงความถี่ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean Square)
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อผลการวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Studentized q-Statistic แบบ Newman Keuls Method (Winer. 1971 : 210-218)

$$q = \frac{\bar{T}_{\text{largest}} - \bar{T}_{\text{smallest}}}{\sqrt{MS_{\text{error}}/n}}$$

เมื่อ	q	แทน	ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
	$\bar{T}_{\text{largest}}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด

$\bar{T}_{\text{smallest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด
 MS_{error} แทน Mean Square ของความคลาดเคลื่อน (MS_{error})
 $\bar{h}$ แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของคอนบาค (Cronbach. 1970 : 126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนรายข้อ
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมความแปรปรวนรายข้อ

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลงานการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ดังนี้

X	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)
t	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจงแบบ t (t - distribution)
F	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจงแบบ F (F - distribution)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
R	แทน	อันดับที่ (Rating)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เกณฑ์การแปลผลคะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนไว้ 3 ระดับ ตามคะแนนที่ได้จากค่าเฉลี่ยดังนี้

2.36 - 3.00	หมายถึง	นำไปใช้ประโยชน์ได้มาก
1.68 - 2.35	หมายถึง	นำไปใช้ประโยชน์ได้ปานกลาง
1.00 - 1.67	หมายถึง	นำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรส และอาชีพ โดยการเสนอข้อมูลเป็นคำร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ จำแนกเป็นรายชื่อและรายด้านของนักศึกษาทางไกล 440 คน โดยเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที และระดับการนำไปใช้ประโยชน์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ของการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ จำแนกเป็นรายชื่อ ของนักศึกษาทางไกล 440 คน โดยเสนอข้อมูลเป็นคำร้อยละ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรส และอาชีพ โดยการใช้ t-test และ F-test

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์จำนวนนักศึกษาทางไกลที่เคยได้รับบริการแนะแนวและมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ โดยเสนอข้อมูลเป็นคำร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรส และอาชีพ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนของนักศึกษาทางไกลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามตัวแปร

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 เพศชาย	166	37.70
1.2 เพศหญิง	274	62.30
รวม	440	100.00
2. อายุ		
2.1 13 - 18 ปี	224	50.90
2.2 19 - 35 ปี	204	46.40
3. 36 ปีขึ้นไป	12	2.70
รวม	440	100.00
3. ระดับชั้นเรียน		
3.1 มัธยมศึกษาตอนต้น	262	59.50
3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย	178	40.50
รวม	440	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
4. สถานภาพสมรส		
4.1 โสด	404	91.80
4.2 สมรส	36	8.20
รวม	440	100.00
5. อาชีพ		
5.1 ประกอบอาชีพแล้ว	272	61.80
5.2 ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ	168	38.20
รวม	440	100.00

จากตาราง 2 จำนวนนักศึกษาทางไกลมีทั้งสิ้น 440 คน เมื่อจำแนกตามเพศได้ นักศึกษาทางไกลเพศชาย 166 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 และเป็นนักศึกษาทางไกลเพศหญิง 274 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 เมื่อจำแนกตามอายุ นักศึกษาทางไกลส่วนมากที่สุดมีอายุ 13 - 18 ปี มีจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 50.90 รองลงมาเป็นนักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 19 - 35 ปี มีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 46.40 และเป็นนักศึกษาทางไกลส่วนน้อยที่สุดมีอายุ 36 ปีขึ้นไป มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน มีนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 262 คน คิดเป็นร้อยละ 59.50 และมีนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 178 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ สมรสมีนักศึกษาทางไกลโสด มีจำนวน 404 คน คิดเป็นร้อยละ 91.80 และมีนักศึกษาทางไกล

ที่สมัครแล้ว มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 เมื่อจำแนกตามอาชีพ มีนักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้ว มีจำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 61.80 และมีนักศึกษาทางไกลที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ จำแนกเป็นรายชื่อและรายด้านของนักศึกษาทางไกล 440 คน ดังแสดงในตาราง 3 - 7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง	$\bar{X}$	S	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์
1.	การทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เพื่อทราบว่าตนเองมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับใด.....	1.97	0.55	ปานกลาง
2.	การทำแบบทดสอบลักษณะการเรียนรู้ (การคิด) เพื่อทราบว่าตนเองมีลักษณะการเรียนรู้อย่างไร.....	2.30	0.59	ปานกลาง
3.	การทำแบบสำรวจปัญหา ความต้องการระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบว่าตนเองมี ปัญหา และความต้องการอะไรบ้าง....	2.10	0.88	ปานกลาง
4.	การทำแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เพื่อทราบว่าตนเองมีความสนใจในอาชีพประเภทใด.....	2.35	0.77	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการบริการสำรวจข้อมูลตนเอง	$\bar{X}$	S	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์
5.	การทำแบบทดสอบชีวิตกับงานเพื่อทราบว่าการทำงานหรือความคาดหวังเกี่ยวกับเรื่องงานของตนเองเป็นอย่างไร.....	2.25	0.78	ปานกลาง
6.	การทำแบบทดสอบค่านิยมในการทำงานเพื่อให้ตนเองทราบแนวทางในการเลือกเรียนหรือประกอบอาชีพตรงกับค่านิยม..	2.22	0.78	ปานกลาง
7.	การทำแบบสำรวจความพร้อมเพื่อให้ทราบถึงความพร้อมทางด้านการเรียนสายอาชีพ.....	2.25	0.81	ปานกลาง
8.	การทำแบบทดสอบการรู้จักตนเองและผู้อื่นเพื่อทราบถึงความสามารถในการปรับตัวกับผู้อื่น.....	2.41	0.69	มาก
9.	การทำแบบทดสอบลักษณะนิสัย เพื่อให้ตนเองเห็นแนวโน้มในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดของตน.....	2.31	0.76	ปานกลาง
10.	การทำแบบทดสอบบุคลิกภาพเพื่อให้ทราบถึงการแสดงออกต่อผู้อื่น ทั้งการพูดและกิริยาท่าทาง.....	2.26	0.75	ปานกลาง
	รวม	2.24	0.38	ปานกลาง

จากตาราง 3 โดยเฉลี่ยนักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสำรวจข้อมูลตนเองว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดการสำรวจข้อมูลตนเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด คือ การทำแบบทดสอบการรู้จักตนเองและผู้อื่นเพื่อทราบถึงความสามารถในการปรับตัวกับผู้อื่น ($\bar{X} = 2.41$) และนักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดการสำรวจข้อมูลตนเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้น้อยที่สุด คือ การทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เพื่อทราบว่าตนเองมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับใด ($\bar{X} = 1.97$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดการบริการสนเทศ ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การจัดการบริการสนเทศ	$\bar{X}$	S	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์
1.	การจัดปฐมนิเทศนักศึกษา.....	2.40	0.69	มาก
2.	การจัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ.....	2.48	0.72	มาก
3.	การเชิญผู้รู้มาเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ แก่นักศึกษา.....	2.30	0.80	ปานกลาง
4.	การจัดการบริการแนะแนวด้านการศึกษาอาชีพ และส่วนตัวทางวิทยุและไปรษณีย์.	1.81	0.86	ปานกลาง
5.	การแจกสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทแผ่นพับ แผ่นปลิว จุลสาร ไปสเตอร์และหนังสือคู่มือเรียนแก่นักศึกษาเพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านการศึกษา อาชีพ และอื่น ๆ	2.12	0.85	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	การจัดบริการสนเทศ	$\bar{X}$	S	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์
6.	การจัดแนะแนวเคลื่อนที่ เข้าไปในหมู่บ้านเพื่อบริการแนะแนวและประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียน.....	1.72	0.95	ปานกลาง
7.	การจัดทัศนศึกษาให้นักศึกษาชมสถาบันการศึกษา โรงงานหรือหน่วยงานฝึกฝนอาชีพต่าง ๆ	2.00	0.94	ปานกลาง
8.	การจัดแสดงผลงานและประวัติของนักศึกษาเก่าที่ประสบความสำเร็จและเชิญมาแนะแนวให้กับนักศึกษาใหม่.....	1.95	0.90	ปานกลาง
9.	การได้รับข้อมูลด้านต่าง ๆ จากเครือข่ายเช่นครูประจำกลุ่ม ครูอาสา ผู้ประสานงานอำเภอ ฯลฯ.....	2.42	0.72	มาก
10.	การจัดปฐมนิเทศ.....	1.91	0.88	ปานกลาง
	รวม	2.12	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 4 โดยเฉลี่ยนักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการสนเทศสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการสนเทศสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด คือ

การจัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องการศึกษาและการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 2.48$) และนักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการสหเพศ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้น้อยที่สุด คือการจัดแนะแนวเคลื่อนที่เข้าไปในหมู่บ้าน เพื่อบริการแนะแนวและประชาสัมพันธ์งานการศึกษาออกโรงเรียน ($\bar{X} = 1.72$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการให้คำปรึกษา ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การจัดบริการให้คำปรึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์
1.	การบริการให้คำปรึกษาก่อน <u>เข้าเรียน</u> ...	2.46	0.73	มาก
2.	การบริการให้คำปรึกษาระหว่างที่ <u>กำลังเรียนอยู่</u>	2.58	0.63	มาก
3.	การบริการให้คำปรึกษา <u>หลังจากที่เรียนจบการศึกษา</u> ไปแล้ว.....	2.11	0.85	ปานกลาง
4.	การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหา <u>ด้านการศึกษา</u>	2.45	0.67	มาก
5.	การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ <u>เลือกอาชีพและการประกอบอาชีพ</u>	2.20	0.76	ปานกลาง
6.	การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหา <u>ส่วนตัว</u>	1.32	0.85	น้อย
7.	การบริการตอบจดหมายเกี่ยวกับปัญหา <u>การเรียน อาชีพ หรือส่วนตัว</u>	1.45	0.91	น้อย
8.	การมีเจ้าหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษา <u>ปัญหาต่าง ๆ ทางโทรศัพท์</u>	1.29	0.95	น้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	การจัดบริการให้คำปรึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์
9.	การบริการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และเป็นรายกลุ่มตามความเหมาะสม...	1.99	0.78	ปานกลาง
10.	การนำปัญหาทางด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัวที่คล้ายกัน มาตอบคำถามทาง วิทยุกระจายเสียง.....	1.46	0.95	น้อย
	รวม	1.94	0.46	ปานกลาง

จากตาราง 5 โดยเฉลี่ยนักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการให้คำปรึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการให้คำปรึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด คือ การบริการให้คำปรึกษาระหว่างที่กำลังเรียนอยู่ ($\bar{X} = 2.58$) และนักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการให้คำปรึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้น้อยที่สุด คือ การมีเจ้าหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ทางโทรศัพท์ ($\bar{X} = 1.29$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการ
จัดบริการจัดวางตัวบุคคล ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	$\bar{X}$	S	ระดับการนำไปใช้ ประโยชน์
1.	การจัดหาทุนให้นักศึกษาที่เรียนตั้งแต่ขาด แคลนทุนทรัพย์.....	2.16	0.96	ปานกลาง
2.	การช่วยให้นักศึกษาได้เลือกวิชาเรียนที่ เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ....	2.52	0.64	มาก
3.	การจัดหางานให้นักศึกษาทำเพื่อหาราย ได้พิเศษระหว่างเรียน.....	1.85	0.98	ปานกลาง
4.	การติดต่อนายจ้างหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าทำงาน ภายหลังจากที่จบการศึกษาไปแล้ว.....	1.98	1.04	ปานกลาง
5.	การบริการนักศึกษาในการวางแผนการ เรียนต่อ.....	2.39	0.74	มาก
6.	การจัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสดำรงงานใน สถานประกอบการ.....	2.08	0.86	ปานกลาง
7.	การบริการข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการ สัมภาษณ์และการสมัครงาน.....	2.07	0.90	ปานกลาง
8.	การจัดให้มีการพบกลุ่มเพิ่มเติมสำหรับผู้ เรียนอ่อน.....	2.13	0.93	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	$\bar{X}$	S	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์
9.	การจัดหาแบบทดสอบให้นักศึกษาทดลองทำและให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเตรียมตัวสอบ.....	2.59	0.61	มาก
10.	การจัดวันนัดพบกลุ่มเพื่อนแนะแนวการศึกษาต่อ.....	2.31	0.77	ปานกลาง
	รวม	2.21	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 6 โดยเฉลี่ยนักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด คือ การจัดหาแบบทดสอบให้นักศึกษาทดลองทำและให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเตรียมตัวสอบ ($\bar{X} = 2.59$) และนักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้น้อยที่สุด คือ การจัดหางานให้นักศึกษาทำเพื่อหารายได้พิเศษระหว่างเรียน

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ของการจัดบริการแนะแนว ของ นักศึกษาทางไกลรวมทั้งหมด 440 คน

การจัดบริการแนะแนว	$\bar{X}$	S	R
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	2.24	0.38	1
2. บริการสนเทศ	2.12	0.47	3
3. บริการให้คำปรึกษา	1.94	0.46	4
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	2.21	0.54	2
รวม	2.13	0.37	

จากตาราง 7 โดยเฉลี่ยนักศึกษาทางไกลรวมทั้งหมด 440 คน มีความคิดเห็นว่า การจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.13$) เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.24$) อันดับ 2 คือ การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล ($\bar{X} = 2.21$) และอันดับ 3 คือ การจัดบริการสนเทศ ($\bar{X} = 2.12$) และอันดับ 4 คือ การจัดบริการให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 1.94$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ จำนวนเป็นรายชื่อของนักศึกษาทางไกล 440 คน ดังแสดงในตาราง 8 - 11

ตาราง 8 จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ของการจัดการสำรวจข้อมูลตนเอง ของ
นักศึกษา ทางไกล 440 คน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การจัดการจัดการสำรวจข้อมูลตนเอง	จำนวน	ร้อยละของผู้ตอบทั้งหมด
1.	การทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เพื่อทราบว่าตนเองมีความคิดสร้างสรรค์ ในระดับใด.....	8	1.80
2.	การทำแบบทดสอบลักษณะการเรียนรู้ (การคิด) เพื่อทราบว่าตนเองมีลักษณะ การเรียนรู้อย่างไร.....	2	0.50
3.	การทำแบบสำรวจปัญหา ความต้องการ ระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบว่าตนเองมี ปัญหา และความต้องการอะไรบ้าง....	16	3.60
4.	การทำแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เพื่อทราบว่าตนเองมีความสนใจในอาชีพ ประเภทใด.....	10	2.30
5.	การทำแบบทดสอบชีวิตกับงานเพื่อทราบ ว่าการทำงานหรือความคาดหวังเกี่ยวกับ เรื่องงานของตนเองเป็นอย่างไร.....	10	2.30
6.	การทำแบบทดสอบค่านิยมในการทำงาน เพื่อให้ตนเองทราบแนวทางในการเลือก เรียนหรือประกอบอาชีพตรงกับค่านิยม..	9	2.00
7.	การทำแบบสำรวจความพร้อมเพื่อให้ ทราบถึงความพร้อมทางด้านการเรียน สายอาชีพ.....	13	3.00

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง	จำนวน	ร้อยละของผู้ตอบทั้งหมด
8.	การทำแบบทดสอบการรู้จักตนเองและผู้อื่นเพื่อทราบถึงความสามารถในการปรับตัวกับผู้อื่น.....	5	1.10
9.	การทำแบบทดสอบลักษณะนิสัย เพื่อให้เห็นแนวโน้มในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดของตน.....	9	2.00
10.	การทำแบบทดสอบบุคลิกภาพเพื่อให้ทราบถึงการแสดงออกต่อผู้อื่น ทั้งการพูดและกิริยาท่าทาง.....	8	1.80

จากตาราง 8 นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ การทำแบบสำรวจปัญหาความต้องการระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบว่าตนเองมีปัญหา และความต้องการอะไรบ้างมีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.60 ส่วนการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด คือ การทำแบบทดสอบลักษณะการเรียนรู้ (การคิด) เพื่อทราบว่าตนเองมีลักษณะการเรียนรู้รู้อย่างไร มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

ตาราง 9 จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการสนเทศของนักศึกษาทางไกล
440 คน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การจัดบริการสนเทศ	จำนวน	ร้อยละของผู้ตอบทั้งหมด
1.	การจัดปฐมนิเทศนักศึกษา.....	2	0.50
2.	การจัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องการ ศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ.....	6	1.40
3.	การเชิญผู้รู้มาเป็นวิทยากรบรรยายให้ ความรู้เรื่องต่าง ๆ แก่นักศึกษา.....	10	2.30
4.	การจัดบริการแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัวทางวิทยุและไปรษณีย์.	30	6.80
5.	การแจกสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทแผ่นพับ แผ่นปลิว จุลสาร โบสเตอร์และหนังสือ คู่มือเรียนแก่นักศึกษาเพื่อเผยแพร่ข้อมูล ด้านการศึกษา อาชีพ และอื่น ๆ.....	17	3.90
6.	การจัดแนะแนวเคลื่อนที่ เข้าไปใน หมู่บ้านเพื่อบริการแนะแนวและ ประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอก โรงเรียน.....	55	12.50
7.	การจัดทัศนศึกษาให้นักศึกษาชมสถาบัน การศึกษา โรงงานหรือหน่วยงานฝึกฝน อาชีพต่าง ๆ	34	7.70
8.	การจัดแสดงผลงานและประวัติของ นักศึกษาเก่าที่ประสบความสำเร็จและ เชิญมาแนะแนวให้กับนักศึกษาใหม่.....	30	6.80

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	การจัดบริการสนเทศ	จำนวน	ร้อยละของผู้ตอบทั้งหมด
9.	การได้รับข้อมูลต่าง ๆ จากเครือข่าย เช่นครูประจำกลุ่ม ครูอาสา ผู้ประสาน งานอำเภอ ฯลฯ.....	7	1.60
10.	การจัดปฐมนิเทศ.....	30	6.80

จากตาราง 9 นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการสนเทศที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ การจัดแนะแนวเคลื่อนที่เข้าไปในหมู่บ้าน เพื่อบริการแนะแนว และประชาสัมพันธ์งานการศึกษาออกโรงเรียน มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่วนการจัดบริการสนเทศที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด คือ การจัดปฐมนิเทศนักศึกษา มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

ตาราง 10 จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการให้คำปรึกษา ของนักศึกษาทางไกล 440 คน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การจัดบริการให้คำปรึกษา	จำนวน	ร้อยละของผู้ตอบทั้งหมด
1.	การบริการให้คำปรึกษาก่อน <u>เข้าเรียน</u> ..	7	1.60
2.	การบริการให้คำปรึกษาระหว่างที่ <u>กำลังเรียนอยู่</u>	3	0.70
3.	การบริการให้คำปรึกษา <u>หลังจากที่เรียนจบการศึกษาไปแล้ว</u>	15	3.40

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	การจัดบริการให้คำปรึกษา	จำนวน	ร้อยละของผู้ตอบทั้งหมด
4.	การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหา ด้านการศึกษา.....	4	0.90
5.	การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ เลือกอาชีพและการประกอบอาชีพ.....	11	2.50
6.	การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหา ส่วนตัว.....	74	16.80
7.	การบริการตอบจดหมายเกี่ยวกับปัญหา การเรียน อาชีพ หรือส่วนตัว.....	71	16.10
8.	การมีเจ้าหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษา ปัญหาต่าง ๆ ทางโทรศัพท์.....	103	23.40
9.	การบริการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และเป็นรายกลุ่มตามความเหมาะสม...	15	3.40
10.	การนำปัญหาทางด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัวที่คล้ายกัน มาตอบคำถามทาง วิทยุกระจายเสียง.....	76	17.30

จากตาราง 10 นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการให้คำปรึกษาที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ การมีเจ้าหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ทางโทรศัพท์ มีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 ส่วนการจัดบริการให้คำปรึกษาที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด คือ การบริการให้คำปรึกษาระหว่างที่กำลังเรียนอยู่ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70

ตาราง 11 จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล ของนักศึกษา
ทางไกล 440 คน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	จำนวน	ร้อยละของผู้ตอบทั้งหมด
1.	การจัดหาทุนให้นักศึกษาที่เรียนตั้งแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์.....	32	7.30
2.	การช่วยให้นักศึกษาได้เลือกวิชาเรียนที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ....	4	0.90
3.	การจัดหางานให้นักศึกษาทำเพื่อหารายได้พิเศษระหว่างเรียน.....	50	11.40
4.	การติดต่อนายจ้างหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าทำงานภายหลังจากที่จบการศึกษาไปแล้ว.....	54	12.30
5.	การบริการนักศึกษาในการวางแผนการเรียนต่อ.....	9	2.00
6.	การจัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกงานในสถานประกอบการ.....	24	5.50
7.	การบริการข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการสัมภาษณ์และการสมัครงาน.....	31	7.00
8.	การจัดให้มีการพบกลุ่มเพิ่มเติมสำหรับผู้ที่ยังเรียนอ่อน.....	31	7.00
9.	การจัดหาแบบทดสอบให้นักศึกษาทดลองทำและให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเตรียมตัวสอบ.....	3	0.70

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	จำนวน	ร้อยละของผู้ตอบทั้งหมด
10.	การจัดวันนัดพบกลุ่มเพื่อนแนะแนวการศึกษาต่อ.....	15	3.40

จากตาราง 11 นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการจัดวางตัวบุคคลที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ การติดต่อนายจ้างหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าทำงานภายหลังจากที่จบการศึกษาไปแล้วมีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 ส่วนการจัดบริการจัดวางตัวบุคคลที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด คือ การจัดหาแบบทดสอบให้นักศึกษาทดลองทำและให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเตรียมตัวสอบ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า จำนวนตามตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรส และอาชีพ ดังแสดงในตาราง 12 - 17 ดังนี้

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์ของการ
จัดบริการแนะแนว จำแนกตามเพศ

การจัดบริการแนะแนว	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	2.21	0.37	2.26	0.39	-1.41
2. บริการสนเทศ	2.15	0.42	2.11	0.50	0.85
3. บริการให้คำปรึกษา	1.99	0.40	1.90	0.49	1.97*
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	2.22	0.48	2.20	0.58	0.38
รวม	2.14	0.32	2.12	0.40	1.12

จากตาราง 12 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.12$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า " นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน" เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า มีบางส่วนที่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 คือ การนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการให้คำปรึกษาของนักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.97$)

ตาราง 13 การเปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.62	4.28 *
ภายในกลุ่ม	427	61.89	0.15	
2. บริการสนเทศ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.41	0.21	0.92
ภายในกลุ่ม	415	92.90	0.22	
3. บริการให้คำปรึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.04	0.02	0.10
ภายในกลุ่ม	412	87.33	0.21	
4. บริการจัดวางตัวบุคคล				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.38	0.19	0.64
ภายในกลุ่ม	423	124.81	0.30	
ค่าเฉลี่ยการจัดบริการแนะแนว				
ทั้ง 4 บริการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.11	0.78
ภายในกลุ่ม	376	50.94	0.14	

จากตาราง 13 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามอายุ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13 - 18 ปี

19 - 35 ปี และ 36 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.78$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า "นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน " เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่ามีส่วนที่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 คือ การนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองของนักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.28$)

ตาราง 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองของนักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

อายุ	N				
		13 - 18 ปี	19 - 35 ปี	36 ปีขึ้นไป	
		$\bar{X}$	2.19	2.29	2.40
13 - 18 ปี	224	2.19	-	-	-
19 - 35 ปี	204	2.29	0.10*	-	-
36 ปีขึ้นไป	12	2.40	0.21	0.11	-

จากตาราง 14 นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่างกัน 1 คู่ คือ

นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13 - 18 ปี และ 19 - 35 ปี มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามระดับชั้นเรียน

การจัดบริการแนะแนว	มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	2.24	0.40	2.25	0.37	-0.26
2. บริการสนเทศ	2.14	0.46	2.10	0.49	0.72
3. บริการให้คำปรึกษา	1.95	0.46	1.91	0.46	0.87
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	2.27	0.51	2.12	0.58	2.82**
รวม	2.15	0.37	2.09	0.37	1.23

จากตาราง 15 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามระดับชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.23$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า "นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน" เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า มีบางส่วนที่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 คือ การนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการจัดวางตัวบุคคลของนักศึกษาทางไกลมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ($t = 2.82$)

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์ ของการ
จัดบริการแนะแนว จำแนกตามสถานภาพสมรส

การจัดบริการแนะแนว	โสด		สมรส		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	2.23	0.39	2.39	0.32	-2.54**
2. บริการสนเทศ	2.12	0.47	2.12	0.54	0.10
3. บริการให้คำปรึกษา	1.93	0.46	1.96	0.41	-0.35
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	2.22	0.54	2.13	0.62	0.85
รวม	2.12	0.37	2.15	0.39	-0.38

จากตาราง 16 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์
ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า นักศึกษาทางไกลที่เป็นโสดและ
สมรสแล้วมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์
ได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -0.38$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่
ว่า "นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนว
สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน" เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า มีบางส่วนที่สนับสนุน
สมมติฐานข้อที่ 4 คือ การนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง ของนักศึกษา
ทางไกลที่เป็นโสด และสมรสแล้วมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (0.1)
($t = -2.54$)

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามอาชีพ

การจัดบริการแนะแนว	ประกอบอาชีพแล้ว		ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	2.28	0.37	2.18	0.40	2.79**
2. บริการสนเทศ	2.17	0.47	2.04	0.47	2.84**
3. บริการให้คำปรึกษา	1.98	0.45	1.86	0.46	2.51**
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	2.26	0.52	2.13	0.57	2.47**
รวม	2.17	0.35	2.05	0.38	3.63***

จากตาราง 17 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามอาชีพพบว่า นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 3.63$) ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า "นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน" เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 บริการ คือ การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง ($t = 2.79$) และจัดบริการสนเทศ ($t = 2.84$) การจัดบริการให้คำปรึกษา ($t = 2.51$) และการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล ($t = 2.47$)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์จำนวนนักศึกษาทางไกลที่เคยได้รับบริการแนะแนวและมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ ดังแสดงในตาราง 18 - 21

ตาราง 18 จำนวนนักศึกษาทางไกลที่เคยได้รับบริการแนะแนวมากที่สุด

บริการแนะแนว	จำนวน	ร้อยละ
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	78	17.70
2. บริการสนเทศ	108	24.60
3. บริการให้คำปรึกษา	213	48.40
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	41	9.30
รวม	440	100.00

จากตาราง 18 บริการแนะแนวที่นักศึกษาทางไกลเคยได้รับบริการมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ อันดับ 1 คือ บริการให้คำปรึกษา มีจำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 48.40 อันดับ 2 คือ บริการสนเทศ มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 อันดับ 3 คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 17.70 และอันดับ 4 คือ บริการจัดวางตัวบุคคล มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30

ตาราง 19 จำนวนนักศึกษาทางไกลที่เคยได้รับบริการแนะแนวน้อยที่สุด

บริการแนะแนว	จำนวน	ร้อยละ
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	111	25.20
2. บริการสนเทศ	92	20.90
3. บริการให้คำปรึกษา	36	8.20
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	201	45.70
รวม	440	100.00

จากตาราง 19 บริการแนะแนวที่นักศึกษาทางไกลเคยได้รับบริการน้อยที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ อันดับ 1 คือ บริการจัดวางตัวบุคคล มีจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 45.70 อันดับ 2 คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง มีจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 อันดับ 3 คือ บริการสนเทศ มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 และอันดับ 4 คือ บริการให้คำปรึกษา มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20

ตาราง 20 จำนวนนักศึกษาทางไกลที่มีความต้องการบริการแนะแนวมากที่สุด

บริการแนะแนว	จำนวน	ร้อยละ
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	87	19.80
2. บริการสนเทศ	71	16.10
3. บริการให้คำปรึกษา	231	52.50
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	51	11.60
รวม	440	100.00

จากตาราง 20 บริการแนะแนวที่นักศึกษาทางไกลมีความต้องการมากที่สุด เรียงตามลำดับ ดังนี้ อันดับ 1 คือ บริการให้คำปรึกษา มีจำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 อันดับ 2 คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80 อันดับ 3 คือ บริการสนเทศ มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 16.10 และอันดับ 4 คือ บริการจัดวางตัวบุคคล มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60

ตาราง 21 จำนวนนักศึกษาทางไกลที่มีความต้องการบริการแนะนายน้อยที่สุด

บริการแนะแนว	จำนวน	ร้อยละ
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	125	28.40
2. บริการสนเทศ	106	24.10
3. บริการให้คำปรึกษา	27	6.10
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	182	41.40
รวม	440	100.00

จากตาราง 21 บริการแนะแนวที่นักศึกษาทางไกลมีความต้องการน้อยที่สุด เรียงตามลำดับ ดังนี้ อันดับ 1 คือ บริการจัดวางตัวบุคคล มีจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 อันดับ 2 คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 อันดับ 3 คือ บริการสนเทศ มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 และอันดับ 4 คือ บริการให้คำปรึกษา มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.10

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้กล่าวถึงสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล ของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรส และอาชีพ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาทางไกลเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน
2. นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน
3. นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน
4. นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน
5. นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2535 ภาคเรียนที่ 1 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง จำนวน 17 จังหวัด มีจำนวนประมาณ 41,744 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2535 ภาคเรียนที่ 1 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามาเน และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง มีจำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Science Version-x) วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนการไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ของการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ และจำนวนนักศึกษาทางไกลที่เคยได้รับและมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ โดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test และกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มโดยใช้ F - test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนว ทั้ง 4 บริการ ของนักศึกษาทางไกลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ

1.1 นักศึกษาทางไกลจำนวน 440 คน มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนว ทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางทุกบริการ เรียงตามลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง การจัดบริการจัดวาง ตัวบุคคล การจัดบริการสนเทศ และการจัดบริการให้คำปรึกษา

2. เปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนวของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรส และอาชีพ ดังนี้

2.1 เพศ

นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการให้คำปรึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 อายุ

นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปี 19-35 ปี และ 36 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปี 19-35 ปี และ 36 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปี และ 19-35 ปี มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ระดับชั้นเรียน

นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละบริการ พบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการจัดวางตัวบุคคลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 สถานภาพสมรส

นักศึกษาทางไกลที่เป็นโสดและสมรสแล้วมีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่เป็นโสดและสมรสแล้วมีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละบริการ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่เป็นโสดและสมรสแล้วมีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการสำรวจข้อมูลตนเองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 อาชีพ

นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการสำรวจข้อมูลตนเอง การจัดการบริการสนเทศ การจัดการบริการให้คำปรึกษา และการจัดการบริการจัดวางตัวบุคคลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทางไกลจำนวน 440 คน มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางทุกบริการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรัส สุขทองวารี (2519:69) ได้ศึกษาปัญหาของครูแนะแนว และทราบความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวว่า บริการแนะแนวเป็นสิ่งมีประโยชน์ การจัดบริการแนะแนวมีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้นเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยที่ปรากฏ นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น จึงน่าจะมีเหตุผลสนับสนุน ดังต่อไปนี้ ประการแรก อาจเนื่องมาจากการจัดดำเนินการแนะแนว ของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน จังหวัดนั้น ยังอยู่ในระยะเริ่มแรก การให้บริการแนะแนวด้านต่าง ๆ จึงอยู่ในช่วงศึกษาหา รูปแบบที่เหมาะสม จึงเป็นเหตุให้การดำเนินงานยังไม่สมบูรณ์ ประกอบกับความขาดแคลนด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินงาน (ศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน ภาคกลาง.มปป.:105) เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ช่างู นนรัตน์ (2534:60) กล่าวถึงอุปสรรคในการดำเนินงานให้บริการแนะแนวอาชีพในศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า ปัญหาที่เด่นชัดคือ ศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัด ไม่ได้จัดทำแผนงบประมาณแนะแนวไว้ให้ชัดเจน และมีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรแนะแนว ไม่มีวุฒิทางแนะแนวโดยตรง ทำให้ไม่สามารถให้บริการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ และทันต่อเหตุการณ์ได้ ประการที่สองอาจเป็นเพราะนักศึกษาทางไกล เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ที่มีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว เป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ซึ่งอยู่ห่างไกลไม่ค่อยมีโอกาสได้รับรู้ว่าจะไร ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง (กรมการศึกษาเอกโรงเรียน.2534:38) ทำให้นักศึกษาทางไกลส่วนหนึ่งยังไม่รู้จัก และยังไม่เคยไปใช้บริการแนะแนว ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักศึกษาทางไกลทั้งที่เคยเข้ารับบริการ และยังไม่เคยเข้ารับบริการ มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนว ของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยของ พงนา

กฤษฎา (2532:140) พบว่า ผู้รับบริการพอใจต่อสภาพที่จัดจริง ในการจัดบริการแนะแนว อยู่บ้าง แต่ถ้าจะมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม ก็ควรจะทำให้การจัดบริการแนะแนว เกิดประสิทธิภาพขึ้น อีกทั้งจากผลการวิจัยของ ฟาริดา ประธาน (2533:94) ยังชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการในระดับมาก ดังนั้นหากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปรับปรุงและพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพแล้ว นักศึกษาทางไกลก็จะเห็นความสำคัญ ของการนำบริการแนะแนวไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองเพิ่มมากขึ้น

เมื่อพิจารณาลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ของการจัดบริการที่นักศึกษาทางไกล มีความคิดเห็นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้นั้น จากผลการวิจัยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล การจัดบริการสนเทศ และการจัดบริการให้คำปรึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมนุษย์ต้องการรู้จักตนเอง เพื่อจะได้เข้าใจตนเองและสามารถดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองจึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะ การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง นั้น เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้รับบริการแนะแนว รู้จักตนเอง รู้ความถนัด รู้ความสามารถ รู้สติปัญญาของตนเอง (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง.มปป.:27) ดังเช่น จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการทำแบบทดสอบการรู้จักตนเองและผู้อื่น เพื่อให้ทราบถึงความสามารถในการปรับตัวกับผู้อื่น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด เช่นเดียวกับ ผลการวิจัยของวาริททิพย์ อินบัว (2535:293) ที่พบว่าความต้องการด้านบริการแนะแนวนั้น นักศึกษาทางไกลมีความต้องการบริการแนะแนว การปรับตัวเข้ากับบุคคลทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจากมาจากนักศึกษาทางไกลอายุแตกต่างจากเพื่อนมาก ทำให้มีปัญหาในการปรับตัว นอกจากนี้ปรัชญาแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ยังให้ความสำคัญต่อคนและพฤติกรรมความต้องการของคนเป็นหลัก เป้าหมายปลายทางของงานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียนอยู่ที่ การช่วยให้บุคคลช่วยตนเอง ยอมรับตนเอง และพึ่งตนเองได้ สามารถเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างฉลาด และสามารถปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมการศึกษาออกโรงเรียน.2534:4) ดังนั้นการได้ทำแบบทดสอบ แบบสำรวจ หรือแบบสอบถามต่าง ๆ จึงเป็นวิธีหนึ่ง ที่จะช่วยให้นักศึกษาทางไกลได้มีความเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ และชีวิตส่วนตัว อีกทั้งวิธีนี้ยังสามารถให้บริการแก่นักศึกษาได้สะดวก และทราบ

ผลการทดสอบได้ทันที นักศึกษาทางไกลจึงมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากเป็นอันดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม คมเพชร จิตรสุกุล (2521: 17) กล่าวถึงวิธีการสำรวจข้อมูลนั้น การจะใช้วิธีอย่างไรก็ตาม จะไม่สามารถตอบคำถามและความสงสัยเกี่ยวกับตัวนักศึกษาได้ดีที่สุด ถูกต้องที่สุด ดังนั้นจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าควรใช้หลายวิธีช่วยกัน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้นั้นมีความสมบูรณ์มากขึ้น การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองนั้น เป็นการจัดการบริการที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลางให้ความสำคัญ โดยได้สร้างแบบทดสอบ แบบสำรวจ และแบบสอบถามต่าง ๆ ขึ้น และจัดส่งให้กับศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลางได้ทดลองใช้ จากผลการวิจัยจึงเป็นที่ยืนยันได้ว่า หากศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพได้ใช้เครื่องมือต่าง ๆ เหล่านี้กับนักศึกษาแล้ว นักศึกษาทางไกลจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมากทีเดียว

การจัดบริการที่นักศึกษาทางไกล มีความคิดเห็นว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้รองลงมาเป็นอันดับสอง คือ การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล แต่จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทางไกลเคยได้รับ และมีความต้องการบริการจัดวางตัวบุคคลนี้น้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดบริการจัดวางตัวบุคคลเป็นบริการที่จัดขึ้นได้ยากบริการหนึ่ง การจะจัดบริการนี้ให้สำเร็จได้นั้น สุชา จันทน์เอม (2527:111) กล่าวว่า จำเป็นต้องอาศัยวิธีการหลาย ๆ วิธีการ การวางแผนที่ดี การสำรวจอย่างกว้างขวาง และการให้บริการปรึกษาแก่นักศึกษาจะตัดสินใจเลือก ดังนั้นการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล จึงยังจัดได้ไม่ชัดเจนนัก นักศึกษาทางไกลจึงเคยได้รับบริการนี้น้อยที่สุด และในสภาพความเป็นจริงนั้น นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่แล้ว นักศึกษาทางไกลจึงมีความต้องการบริการนี้น้อยที่สุดด้วย ดังเช่น ผลการวิจัยที่พบ นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการจัดวางตัวบุคคลที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ คือ การติดต่อนายจ้าง หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าทำงานภายหลังจากที่จบการศึกษาไปแล้ว การจัดหางานให้นักศึกษาทำ เพื่อหารายได้พิเศษระหว่างเรียน การจัดพาหนะให้นักศึกษาที่เรียนแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์

แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยนักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการจัดวางตัวบุคคลนั้น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากเป็นอันดับสอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทางไกลเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ จึงมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุน

ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด ฯลฯ ของตนเอง ดังผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดหาแบบทดสอบให้นักศึกษาทดลองทำ และให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเตรียมตัวสอบ การช่วยให้นักเรียนได้เลือกวิชาเรียนที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และการบริการนักศึกษาในการวางแผนการเรียนต่อ เป็นบริการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับมาก ดังนั้นนักศึกษาทางไกลจึงมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากเป็นอันดับสอง

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการสนเทศสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอันดับสาม และผลการวิจัยยังพบอีกว่า การจัดบริการสนเทศเป็นบริการที่นักศึกษาเคยได้รับมากเป็นอันดับสอง และมีความต้องการบริการนี้มากเป็นอันดับสาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดบริการสนเทศ เป็นบริการที่จัดได้ง่ายและสะดวกในการที่จะเผยแพร่ ข่าวสาร ข้อมูลด้านต่าง ๆ ให้กับนักศึกษา และนักศึกษาเองยังมองเห็นว่าการได้รับข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตน ดังนั้นจากผลการวิจัย จึงพบว่า การจัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ การได้รับข้อมูลด้านต่าง ๆ จากเครือข่าย เช่น ครูประจำกลุ่ม ครูอาสา ผู้ประสานงานอำเภอ ฯลฯ และการจัดประชุมนิเทศนักศึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับมาก

สำหรับการจัดบริการให้คำปรึกษานั้น นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในลำดับน้อยที่สุด ทั้ง ๆ ที่ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทางไกลเคยได้รับ และมีความต้องการบริการให้คำปรึกษามากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดของนักศึกษาเอง ที่ยังไม่เข้าใจการจัดบริการให้คำปรึกษา เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน หรือปัญหาอื่น ๆ ก็มักปรึกษากับครูประจำกลุ่ม หรืออาจเป็นเพราะ นักศึกษาไม่สามารถที่จะเดินทางมาใช้บริการได้ เพราะไม่มีเวลาว่าง เนื่องจากนักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ที่มีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบต่องานเลี้ยงตนเองและครอบครัว เป็นผู้ต้อโอกาสทางการศึกษา ซึ่งอยู่ต่างไกลไม่ค่อยมีโอกาสได้รับรู้ว่าอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534:38) หรืออาจเนื่องจากสถานที่ตั้งของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ อยู่ต่างไกลเกินไปไม่สะดวกที่จะเดินทางมาใช้บริการได้ จึงทำให้นักศึกษาทางไกล เห็นความสำคัญของการนำบริการให้คำปรึกษาไปใช้ประโยชน์ได้น้อย ดังเช่น ฮอฟแมน (Hoffman, 1971:4468-4469A) ได้ศึกษา

ถึงเหตุผลที่ทำให้รู้สึกไม่เต็มใจและไม่พอใจ ที่จะไปใช้บริการแนะแนวเมื่อมีปัญหา คือ ไม่ทราบเกี่ยวกับบริการนี้ ไม่สามารถจะไปยังสถานที่นั้น ๆ ได้ ไม่ต้องการให้ช่วยแก้ปัญหาและมีความรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความสนใจในปัญหานั้น นอกจากนั้น ซินเดอร์และคณะ (Synder and other. 1972 : 263-268) ได้วิจัยถึงสาเหตุที่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเซาท์เทอน อิลลินอยส์ ไม่ไปใช้บริการให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัย พบว่าเมื่อนักศึกษามีปัญหา ส่วนมากจะขอความช่วยเหลือจากเพื่อนเป็นอันดับแรก ต่อมาก็จะปรึกษากับญาติสนิท หรือบิดามารดา ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่เคยไปรับบริการจากศูนย์บริการให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัย เพราะไม่มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจพอว่าศูนย์บริการนี้จะช่วยเขาได้ และไม่แน่ใจเกรงว่าความลับของตนจะถูกเปิดเผย เช่นเดียวกับแบรทเชอร์ (Bratcher. 1976 : 4855A) ได้ศึกษาความต้องการบริการแนะแนว ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ พบว่า เมื่อนักศึกษาไม่สบายใจจะเลือกปฏิบัติโดยปรึกษากับเพื่อนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ปรึกษากับอาจารย์ เก็บปัญหาไว้ตามลำพัง และปรึกษากับบริการแนะแนว

จากผลการวิจัยพบว่าการจัดบริการให้คำปรึกษาที่นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ คือ การมีเจ้าหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ทางโทรศัพท์ การนำปัญหาทางด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัวที่คล้ายกันมาตอบคำถามทางวิทยุกระจายเสียง การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหส่วนตัว และการบริการตอบจดหมายเกี่ยวกับปัญหาการเรียน อาชีพ หรือส่วนตัว การจัดบริการให้คำปรึกษาเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นได้ยากและยังจัดได้ไม่เพียงพอเพราะการดำเนินงานแนะแนวยังอยู่ในระยะเริ่มแรก การดำเนินงานยังไม่สมบูรณ์ประกอบกับขาดแคลนด้านบุคลากร และมีปัญหาบุคลากรแนะแนวไม่มีวุฒิทางแนะแนวโดยตรง ดังที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง เรวัตน์ สุธรรม (2533:67) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เด่นชัดประการหนึ่งคือ นักศึกษาที่เป็นผู้เรียนเขียนจดหมายเข้ามาถามปัญหาข้อข้องใจมากมาย ซึ่งไม่มีใครหรือฝ่ายไหนที่เอาใจใส่ในเรื่องนี้อย่างจริงจัง เช่นเดียวกับ งานวิจัยของคัลล์ (Culp. 1981:145-149) ได้วิเคราะห์การให้บริการด้านกิจกรรมนักศึกษาที่วิทยาลัยชุมชนซีมิโนล พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มองเห็นว่าบริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษามีไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา นักศึกษาใหม่และนักศึกษาที่ศึกษาในวิทยาลัยมากกว่าสองภาคเรียนไม่สนใจบริการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม

แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า นักศึกษาทางไกลยังมีความต้องการบริการให้คำปรึกษามากที่สุด ดังนั้นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จึงควรเน้นที่จะพัฒนา การจัดบริการให้คำปรึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะทางด้านการประชาสัมพันธ์ให้คำปรึกษา และจัดกิจกรรมที่นักศึกษาทางไกล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ซึ่งจากผลการวิจัย คือ การบริการให้คำปรึกษาระหว่างที่กำลังเรียนอยู่ สอดคล้องกับ ฟอไซท์ (Forsythe. 1972:566-567) ได้ศึกษาความเห็นของผู้ให้คำปรึกษา และนักเรียนที่มีต่อหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา พบว่า นักเรียนมีความเห็นว่าการให้คำปรึกษาทางด้านการเรียน และการเลือกอาชีพเป็นเรื่องสำคัญที่สุด นอกจากนั้น สิทธิพงศ์ สิทธิจร (2527:109-111) ได้ศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนว สำหรับผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ในจังหวัดนครปฐม พบว่า นักศึกษาต้องการคำแนะนำ เกี่ยวกับวิธีเรียนให้ได้ผล ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพก่อนออกจากโรงเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนวของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรสและอาชีพ

2.1 เพศ

จากผลการศึกษาพบว่านักศึกษาทางไกลเพศชายและหญิง มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า " นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน "

เมื่อพิจารณาแต่ละบริการ พบว่า นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการให้คำปรึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการให้คำปรึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่านักศึกษาทางไกลเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ สาลีวรรณ เลาทิรานนท์ (2511:47-48) ที่ศึกษาทัศนคติของนิสิต นักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2510 ที่มีต่อบริการแนะแนวของวิทยาลัยพบว่า นิสิตชายมีทัศนคติต่อบริการแนะแนวดีกว่านิสิตหญิง นอกจากนี้ โรบินเฟลด์ (Robinfeld. 1960:1104) ได้ประเมินผลการให้คำปรึกษาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเมืองเนวาด มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ผล

ปรากฏว่า นักเรียนชายต้องการความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนวมากกว่านักเรียนหญิง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทางไกลเพศชายมีโอกาสในด้านต่าง ๆ มากกว่านักศึกษาทางไกลเพศหญิง ทั้งในด้านการเรียน หน้าที่การงาน การประกอบอาชีพ การเป็นหัวหน้าครอบครัว ความรับผิดชอบ การต้องเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ในสภาพสังคมที่ก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักศึกษาทางไกลเพศชายมักจะประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ มากกว่านักศึกษาทางไกลเพศหญิง สอดคล้องกับ ไพบูลย์ อินทรวีชา (2511:181-183) ได้ศึกษาความต้องการและปัญหาการปรับตัว ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2510 พบว่านักเรียนชายมีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนหญิง นอกจากนี้ อำไพวรรณ ห่มศรีสวัสดิ์ (2529:บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรี ณ ศาลายา พบว่านักศึกษาชายมีปัญหาด้านการเงินมากกว่านักศึกษาหญิง และนักศึกษาชายมีความต้องการบริการอื่น ๆ มากกว่านักศึกษาหญิง ดังนั้นจึงทำให้นักศึกษาทางไกลเพศชายมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการให้คำปรึกษาเป็นการช่วยให้เข้าใจสภาพปัญหา มองเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองนั้น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่าเพศหญิง

ส่วนการจัดบริการแนะแนวอีก 3 บริการคือ การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง การจัดบริการสนเทศ และการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นว่าการนำประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทางไกลไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิงต่างมีความคิดเห็นว่าการได้เข้าใจตนเองในด้านต่าง ๆ การได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดของตนแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนได้พอสมควร ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ การปฏิบัติตนในสังคม ตลอดจนการปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

2.2 อายุ

จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปี 19-35 ปีและ 36 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า " นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน " แต่สอดคล้องกับ คาร์และโจเซฟ (Karr and Joseph.1967:6424-A) ที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ตอบบริการในประเทศสหรัฐอเมริกา พบข้อสรุปว่าบริการแนะแนวมีความจำเป็นแก่นักศึกษาผู้ใหญ่ทุกวัย

เมื่อพิจารณาแต่ละบริการพบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปี และ 19-35 ปี มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน กล่าวคือนักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 19-35 ปีมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปี ซึ่ง ประสิทธิ์ นุ่มเพชร (2515:33-37) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียน ตลอดจนความสนใจในอาชีพระหว่างนักศึกษา ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลและเอกชน ผลการศึกษาทางด้านอายุนั้น พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีอายุช่วง 18-19 ปี 20 ปี และ 20-21 ปีประสบปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 19-35 ปี เป็นนักศึกษาทางไกลที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งฮาวิกเฮิร์ท (Havighurst) ได้กล่าวถึงภาระหน้าที่และบทบาททางสังคม ของวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่สำคัญ ๆ เช่น การเลือกคู่ครอง การเรียนรู้และปรับตัวที่จะอยู่กับคู่ครอง การแสวงหาที่พัก การอบรมเลี้ยงดูบุตร การเริ่มมีอาชีพที่แน่นอน มีความรับผิดชอบในฐานะเป็นพลเมืองดี สามารถหากลุ่มทางสังคมซึ่งมีความสนใจและอุปนิสัยคล้ายคลึงกับตนเอง (สวัณณ์ วัฒนวงศ์.2533:4) ภาระหน้าที่ และบทบาททางสังคมเหล่านี้แตกต่างกับนักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปี เพราะนักศึกษาในวัยนี้ถือว่าเป็นวัยรุ่น ซึ่งฮาวิกเฮิร์ท (Havighurst) ได้กล่าวถึงภารกิจของเด็กวัยรุ่นว่า วัยรุ่นจะต้องมีความสำเร็จในการเข้ากับเพื่อนฝูงวัยเดียวกัน รับรู้บทบาทของผู้ใหญ่ทั้งชายและหญิง ยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเอง และรู้จักใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพ รับฟังเหตุผลของผู้ที่อยู่ในวัยสูงกว่า เตรียมตัวและรู้จักการเลือกอาชีพ เตรียมตัวเพื่อชีวิตแต่งงาน (สมชาย รัตนกุล.2526:9) จะเห็นได้ว่า นักศึกษาทางไกลที่อยู่ในวัยรุ่นมักจะทำให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าสิ่งอื่นใด เป็นคนมีเหตุผล และยังไม่มีการรับผิดชอบมากนัก ดังนั้นนักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 19-35 ปี

ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จึงมีความคิดเห็นว่าการได้ทำแบบทดสอบ แบบสำรวจหรือแบบสอบถามต่าง ๆ แล้ว จะช่วยให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้อย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปีซึ่งอยู่ในวัยรุ่น

ส่วนการจัดบริการแนะแนวอีก 3 บริการ คือการจัดบริการสนเทศ การจัดบริการให้คำปรึกษา และการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปี 19-35 ปีและ 36 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน ต่างก็มีความคิดเห็นว่าการได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ การช่วยให้เข้าใจสภาพปัญหา มองเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุน ให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดของตนแล้ว จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนได้พอสมควร

2.3 ระดับชั้นเรียน

จากผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า " นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน " แต่สอดคล้องกับ วิไลศักดิ์ วรณศรี (2529:51) ที่ศึกษาความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตจังหวัดขอนแก่นพบว่านักเรียนทั้ง 2 ระดับมีความต้องการบริการแนะแนวเหมือนกัน นอกจากนั้น อรสา พงษ์นิกร (2529:99-100) ได้ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจบริการแนะแนวของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษพบว่าเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจบริการแนะแนวของนักศึกษาระหว่างชั้นปี ปรากฏว่าโดยส่วนใหญ่แล้วมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาแต่ละบริการ พบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็น

การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสอดคล้องกับ สาลีวรรณ เลาหัตถิรานนท์ (2511:47-48) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิต นักศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2510 ที่มีต่อบริการแนะแนวของวิทยาลัย ผลการศึกษพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อบริการแนะแนวของวิทยาลัยในทางนิมามาากกว่าทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 2,3,4 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นนักศึกษาใหม่เพิ่งเข้ารับการศึกษาย่อมต้องมีปัญหาและมีความต้องการที่จะได้รับข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์สำหรับตนเอง ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว ซึ่งสมบัติ โภษิตธรรม (2505:147-148) ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงปีที่ 1 มีปัญหามากที่สุด ซึ่งปัญหาของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ส่วนใหญ่จะยังไม่ทราบวิธีการลงทะเบียนเรียน การเทียบโอนอาชีพ วิธีการโอนผลการเรียน การมีอาชีพยังไม่แน่นอน และการต้องปรับตัวกับลักษณะการเรียนแบบใหม่ การคบเพื่อนใหม่ ดังเช่น งานวิจัยของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเจียงเหนือ (2531:16) ได้วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการพบกลุ่ม การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 (ว.ปท.) พบว่า ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาคือ ผู้เรียนไม่เข้าใจกระบวนการเรียน และไม่ทราบวัตถุประสงค์ของการพบกลุ่มและวิธีเรียน นักศึกษาไม่เคยชินกับการเรียนแบบนี้ ทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นใจ นักศึกษาต้องการสอนเสริมเพียงอย่างเดียว นอกจากนั้น ไพศาล นาคนิยม (2533:บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระนอง พบว่า การเรียนการสอนยังไม่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพราะปัญหาด้านนักศึกษา ที่ยังไม่เคยชินกับการเรียนแบบพึ่งพาตนเอง ยังต้องการให้ครูเป็นผู้ป้อนให้อย่างเดียว ยังคิดว่าไม่เป็น จากปัญหาของนักศึกษาทางไกลดังกล่าว ทำให้เห็นว่าการได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุน ให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด ฯลฯ ของตนเองและเป็นไปตามแผนการและโครงการที่ได้กำหนดไว้ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์สำหรับนักศึกษาทางไกลที่เข้ามาใหม่ สอดคล้องกับ ผ่องพรรณ ปัทมธานนท์ (2511:92) ได้ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคามชั้นป.กศ. ปีที่ 1 และ 2 ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องการคำแนะนำในเรื่องการลงทะเบียนเรียนมากกว่าปีที่ 2 นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้วิทยา

ล้วยมีบริการจัดหางานให้ทำและต้องการทุนมากที่สุด ดังนั้นนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเคยผ่านการศึกษามาก่อนแล้ว

ส่วนการจัดบริการแนะแนวอีก 3 บริการ คือ การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง การจัดบริการสนเทศ และการจัดบริการให้คำปรึกษา พบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นว่า สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทางไกลทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายต่างมีความคิดเห็นว่าการได้ทำแบบทดสอบ แบบสำรวจ หรือแบบสอบถามต่าง ๆ แล้วจะช่วยให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ แล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้อย่างเหมาะสม การได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ รวมถึงการช่วยให้เข้าใจสภาพปัญหา มองเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนได้พอสมควร

2.4 สถานภาพสมรส

จากผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาทางไกลที่เป็นโสดและสมรสแล้ว มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า " นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน "

เมื่อพิจารณาแต่ละบริการ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่เป็นโสด และสมรสแล้ว มีความคิดเห็นว่า การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาทางไกลที่สมรสแล้วมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่านักศึกษาทางไกลที่เป็นโสด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาทางไกลที่สมรสแล้วนอกจากมีหน้าที่ความรับผิดชอบทางด้านการศึกษา และอาชีพแล้ว ยังมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบทางด้านการครอบครัว และชีวิตส่วนตัว มากกว่านักศึกษาทางไกลที่เป็นโสด จึงทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่มีความสนใจหลายด้านที่ต้องทำไปพร้อมกัน นักศึกษาส่วนมากจะต้องคำนึงถึงหน้าที่การงานประจำ ภารกิจด้านครอบครัว กิจกรรมทางด้านสังคม ซึ่งนักศึกษาผู้ใหญ่ไม่

สามารถแยกตนเองออกจากสภาพแวดล้อมทางสังคม หรือพื้นฐานเดิมก่อนมาเรียนได้ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.2533:10) ซึ่งแฮร์รี่ (Harry.1960:1126) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ที่จัดให้ ผลการค้นคว้าปรากฏว่า นิสิตที่แต่งงานแล้ว มีความต้องการและมีปัญหาทางการเงิน ที่อยู่อาศัยและงานอาชีพมากกว่านิสิตที่ยังไม่แต่งงาน ดังนั้น นักศึกษาทางไกลที่สมรสแล้วจึงมีความคิดเห็นว่าการได้ทำแบบทดสอบ แบบสำรวจ หรือแบบสอบถามต่าง ๆ แล้วจะช่วยให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้อย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาทางไกลที่เป็นโสด

ส่วนการจัดบริการแนะแนวอีก 3 บริการ คือ การจัดบริการสนเทศ การจัดการให้คำปรึกษา และการจัดการบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า นักศึกษาทางไกลที่เป็นโสด และสมรสแล้วมีความคิดเห็นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นักศึกษาทางไกลไม่ว่าจะเป็นโสดหรือสมรสแล้วต่างมีความคิดเห็นว่าการได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ การช่วยให้เข้าใจสภาพปัญหา มองเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือ และสนับสนุนให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดของตนแล้ว จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนได้พอสมควร ดังนั้นนักศึกษาทางไกลไม่ว่าจะเป็นโสดหรือสมรสแล้วก็ตามต่างก็มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 3 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เหมือนกัน

2.5 อาชีพ

จากผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้ว และยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า " นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้ว และยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกัน " กล่าวคือ นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วมีความคิดเห็นว่าการจัดการสำรวจข้อมูลตนเอง การจัดการบริการสนเทศ การจัดการให้คำปรึกษา และการจัดการบริการจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่า นักศึกษาทางไกลที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้ที่มีอาชีพ มีรายได้เป็นของตนเอง สามารถรับผิดชอบในเรื่องการเรียนได้ด้วยตนเอง เป็นผู้ที่เคยพลาดหวังในด้านการเรียนมาก่อน และสาเหตุที่เข้ามาเรียนอีกครั้งนั้น เป็นเพราะแรงจูงใจด้านอาชีพ เพราะว่า จะช่วยส่งเสริมโอกาสความก้าวหน้า ในอาชีพการงานที่ดำเนินการอยู่แล้ว (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Rogers.1979 : 13-20) ดังนั้นปัญหาที่นักศึกษาทางไกลพบในระหว่างที่เรียนและยังประกอบอาชีพอยู่ จึงมีมากกว่านักศึกษาทางไกลที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ ซึ่งมีหน้าที่เรียนเพียงอย่างเดียว นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วจึงมองเห็นคุณค่าของการจัดการเรียนแบบว่า สามารถช่วยให้มีความเข้าใจตนเองในด้านต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ พัฒนาอาชีพ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้ อย่างเหมาะสม การได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ การช่วยให้เข้าใจสภาพปัญหา มองเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุน ให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดของตนแล้ว จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนได้พอสมควร

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทางไกลโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่า การจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้นศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง จึงควรที่จะร่วมมือกันปรับปรุง และพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจทำได้ดังนี้

1. การจัดการบริการสำรวจข้อมูลตนเอง จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า การจัดการบริการสำรวจข้อมูลตนเอง เป็นบริการที่นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ดังนั้นทางศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลางจึงสมควรให้การสนับสนุน โดยการจัดหา รวบรวมและสร้างแบบทดสอบ แบบสำรวจ และแบบสอบถามต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่แนะแนวได้นำไปใช้กับนักศึกษาที่มารับบริการให้มากที่สุด เช่น ควรจัดหาแบบทดสอบการ

รู้จักตนเองและผู้อื่น แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ และแบบทดสอบลักษณะนิสัย เป็นต้น

2. การจัดบริการสนเทศ เจ้าหน้าที่แนะแนวควรจัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ จัดให้มีเครือข่าย เช่น ครูประจำกลุ่ม ครูอาสา ผู้ประสานงานอำเภอ ฯลฯ ที่สามารถประชาสัมพันธ์และให้บริการแนะแนวแก่ผู้มารับบริการได้ การจัดปฐมนิเทศนักศึกษา รวมทั้งควรปรับปรุงหน่วยแนะแนวเคลื่อนที่ที่เข้าไปในหมู่บ้าน เพื่อบริการแนะแนวและประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพขึ้น

3. การจัดบริการให้คำปรึกษา จากผลการวิจัยการจัดบริการให้คำปรึกษาเป็นการจัดบริการที่นักศึกษาทางไกล มีความคิดเห็นที่น่าไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ดังนั้นเจ้าหน้าที่แนะแนว จึงควรปรับปรุงและประชาสัมพันธ์การจัดบริการด้านนี้ให้มากขึ้น โดยจัดให้มีการบริการให้คำปรึกษาระหว่างที่กำลังเรียนอยู่ บริการให้คำปรึกษาก่อนเข้าเรียน และบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางการศึกษา

4. การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล เจ้าหน้าที่แนะแนวควรประสานงาน กับครูประจำกลุ่มในเรื่องนี้ให้มาก เพราะครูประจำกลุ่มเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักศึกษาทางไกลมากที่สุด ควรให้ครูประจำกลุ่มจัดทำแบบทดสอบให้นักศึกษาทดลองทำ และให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเตรียมตัวสอบ ควรช่วยให้นักศึกษาได้เลือกวิชาเรียนที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และควรบริการนักศึกษาในการวางแผนการเรียนต่อ

5. การจัดบริการอื่น ๆ จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดให้มีการแข่งขันกีฬายภายใน มีการทำกิจกรรมร่วมกับประชาชนเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวม ควรมีการพบกลุ่มทำความรู้จักและทำกิจกรรมร่วมกันของนักศึกษา

อย่างไรก็ตามการจะปรับปรุงการจัดบริการแนะแนวในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันของหลายฝ่าย โดยเริ่มตั้งแต่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศึกษาพิเศษ และเจ้าหน้าที่แนะแนวซึ่งมีบทบาทสำคัญที่สุด ที่จะพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพขึ้นได้ และนอกจากนั้นควรมีการประชุม สัมมนา เจ้าหน้าที่แนะแนวและประชาสัมพันธ์งานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาบุคลากรและเพื่อให้ผู้มารับบริการทราบว่า ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพมีการจัดบริการต่าง ๆ อะไรบ้าง

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเองเป็นบริการที่นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอันดับที่มากที่สุด ดังนั้นจึงควรจะมีการศึกษาในเรื่องเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เช่น แบบทดสอบ แบบสำรวจ และแบบสอบถามต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับนักศึกษาทางไกลของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัด

2. จากผลการวิจัย พบว่า การจัดบริการให้คำปรึกษา เป็นบริการที่นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอันดับที่น้อยที่สุด ดังนั้นจึงควรศึกษาถึงปัญหาและความต้องการในการจัดบริการให้คำปรึกษา ของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยอาจศึกษาจากนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนแบบทางไกล แบบชั้นเรียน หรือแบบตนเอง

3. ควรศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของการไม่เข้าไปใช้บริการแนะแนว ของนักศึกษาทางไกล ของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัด

4. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดบริการแนะแนว จากกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น จากนักศึกษาที่เรียนแบบชั้นเรียน หรือเรียนแบบตนเอง โดยอาจศึกษาเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น นักศึกษาที่เรียนหรือพบกลุ่มอยู่ในเมืองกับนักศึกษาที่เรียนหรือพบกลุ่มอยู่ในอำเภอ

גזר הדין

บรรณานุกรม

กษมา วรวรณ ๗ อยุธา,ดร. "สัมภาษณ์รองอธิบดีเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน
เชิงรุก," จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน. 4(2) : 1; กุมภาพันธ์-
พฤษภาคม 2534.

การศึกษาออกโรงเรียน,กรม. การแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน. กรุงเทพฯ:ฝ่ายแนะแนว
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษาออกโรงเรียน, 2534.อัดสำเนา.

_____. คู่มือครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์. กรุงเทพฯ : องค์การวิทยุ
ผ่านศึก, 2529.

_____. คู่มือแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2531.ก.

_____. คู่มือปฏิบัติงานแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา,
2533.ก.

_____. นโยบายกรมการศึกษาออกโรงเรียนประจำปีงบประมาณ 2532. กรุงเทพฯ :
กรมการศึกษาออกโรงเรียน, 2532. อัดสำเนา.

_____. นโยบายกรมการศึกษาออกโรงเรียนประจำปีงบประมาณ 2533. กรุงเทพฯ:กรม
การศึกษาออกโรงเรียน, 2533. อัดสำเนา.ข.

_____. นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานกรมการศึกษาออกโรงเรียนปีงบประมาณ
2534. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการศึกษาออกโรงเรียน, 2533.
อัดสำเนา.ค.

_____. แนวทางการจัดศูนย์แนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2531.ข.

_____. รูปแบบการให้บริการข่าวสารข้อมูลแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2531.ค.

การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา,ศูนย์. สรุปผลการปฏิบัติงาน ปีงบประมาณ 2531.
นครราชสีมา : ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา, 2532. อัดสำเนา.

การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย, ศูนย์. สรุปผลการปฏิบัติงานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย. หนองคาย : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย, 2532.

อัครสำเนา.

การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง, ศูนย์. คู่มือดำเนินการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ.

กรุงเทพ ฯ : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง, ม.ป.ป.

การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ศูนย์. รายงานการประเมินผลกระบวนการพบ

กลุ่มการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3- 4 ทางว.ปท. อุบลราชธานี : ศูนย์

การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2531. อัครสำเนา.

คมเพชร จิตรสุกกุล. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพ ฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

_____. "การแนะแนวในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน," จดหมายข่าวแนะแนวการ

ศึกษานอกโรงเรียน . 2(1) : 2 ; ตุลาคม-พฤศจิกายน 2531.

จรัส สุขก้องวารี. การศึกษาปัญหาในการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพ

มหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2519. อัครสำเนา.

ชาญ นพรัตน์. สภาพการดำเนินงานของศูนย์บริการแนะแนวอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

จังหวัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2534. อัครสำเนา.

ชาติชาตรี โยสีดา. "การแนะแนวชาวบ้าน", จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. 4

(3) : 7; มิถุนายน-กันยายน 2534.

เชียรศรี วิวิธสิริ. การศึกษานักเรียนและการศึกษานอกโรงเรียนเทคโนโลยีทางการศึกษา.

กรุงเทพ ฯ : ภาควิชาการศึกษานักเรียน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530

ทองอยู่ แก้วไพเราะ. "ฝากไว้กับหัวใจ บันทึก 10 ประการ สำหรับผู้บริหารในการทำงานแนะ

แนวการศึกษานอกโรงเรียน", ใน รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน. หน้า

256. กรุงเทพ ฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

- ทองเรือน อมรัชกุล และคนอื่น ๆ. หลักการแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
พิมพ์เศ, 2528.
- นภา พงศ์นิพนธ์. "งานแนะแนวของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องเป็นระบบเปิด คือเปิด
กว้างให้มีข้อมูลให้มากและให้เขาตัดสินใจด้วยตัวของเธอเอง," จดหมายข่าวแนะแนว
การศึกษานอกโรงเรียน. 2(5) : 2; มิถุนายน-กรกฎาคม 2532.
- _____. "วาทะแนะแนว," จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. 4(2) : 4 ;
กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2534.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2534.
- ประสิทธิ์ พุ่มเพชร. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และ ปัญหาการเรียนและความ
สนใจในงานอาชีพของนักเรียนช่างกลปีที่ 3 โรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลและ
โรงเรียนอาชีวศึกษาของเอกชน ในเขตนครหลวง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515. อุดลำนเา.
- ผกา บุญเรือง. การแนะแนวเบื้องต้น. ชลบุรี : ภาควิชาจิตวิทยาและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2528.
- ผ่องพรรณ ปัทมธานนท์. ความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม
ปี 2510 ที่หวังจะได้รับจากบริการแนะแนวของวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อุดลำนเา.
- พจนา กิยะสูตร. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวตามสภาพที่จัดจริง
และตามความคาดหวังของผู้บริหาร อาจารย์แนะแนวและผู้รับบริการ ของศูนย์การศึกษ
านอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2532. อุดลำนเา.
- ไพศาล นาคินยม. ภาคินพนธ์เรื่องสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาย
สามัญ วิธีเรียนทางไกล. นครปฐม : สถาบันพัฒนาผู้บริหารระดับสูง, 2533.

- ไพบูรณ์ อินทรวีชา. การศึกษาถึงความต้องการและปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิตแบบประสม วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อุดลำนเา.
- ฟาริตา ประธาน. การสำรวจความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อุดลำนเา.
- เรวัฒน์ สุธรรม. "งานแนะแนวทางไกล, " รายงานสรุปเรื่องการศึกษาแบบการให้บริการแนะแนวของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดและการขยายเครือข่ายลงสู่อำเภอ. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2533. อุดลำนเา.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.
- วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- _____. "งานแนะแนวนั้นเป็นเงินใด," จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- วาทิพย์ อินบัว. การศึกษาปัญหาและความต้องการการบริการของศูนย์การเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออก. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อุดลำนเา.
- วิรัช กุมพาศ. "การแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน," ใน รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน. หน้า 256. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- วิไลศักดิ์ วรณศรี. ความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อุดลำนเา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนพัฒนางานแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการระยะที่ 1 (พ.ศ. 2535-2539). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.

สถิต วงศ์สวรรค์. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ:บำรุงสาส์น, 2523.

สวณ เต๋นตวง. "เล่าเรื่องการแนะแนว," จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน
2(5) : 3 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2532.

สมชาย ธิยธกุล. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิเทศ, 2526.

สมบัติ โขจิตธรรม. การสำรวจปัญหาของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.

ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2505.

อัครสำเนา.

สาลิวรรณ เลหาตีรานนท์. ทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2510 ที่มีต่อการแนะแนวของวิทยาลัย. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อัครสำเนา.

สิทธิพงศ์ สิทธิจร. รูปแบบการจัดบริการแนะแนวสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม:มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
อัครสำเนา.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การจัดการศึกษาในระบบ. เอกสารการสอนหน่วยที่ 9-15
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ:อักษรวิเทศ, 2527.

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : อักษรวิเทศ,
ม.ป.ป.

สุวัฐ ศิลปอนันต์. "สัมภาษณ์พิเศษอธิบดีกรมการศึกษาออกโรงเรียนเกี่ยวกับงานแนะแนว,"
จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน. 4(1):1 ; ตุลาคม 2533-มกราคม
2534.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

เสนาะ พ่วงพิญโญ. "บทสัมภาษณ์พิเศษ:นายเสนาะ พ่วงพิญโญ," ใน รวมบทความการศึกษา
ออกโรงเรียน. หน้า 245-247. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

- แสงจันทร์ อินทนท์. รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาชีพต่อการจัดบริการแนะแนวอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ระยอง : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก, 2533. อัดสำเนา.
- อนนต์ อนันตรังสี. หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2521.
- อนุพันธ์ เย็นสบาย. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.
- อรสา หงษ์นิกร. ความต้องการและความพึงพอใจบริการแนะแนวของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- อำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์. การศึกษานิสิตและความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรี ณ ศาลายา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529. อัดสำเนา.
- Allen, D. Dales. "An Analysis of the Guidance Organization and Service in the Commissioned Intermediate School of Indiana," Thesis Abstracts Series. 7 : p. 15-21, Edited by School of Education Indiana University Bloomington, Indiana, 1954.
- Bratcher, D. L. 1976. "A Counseling Program to Meet the Needs of Students at Small Liberal Arts College," Dissertation Abstracts International. 8 (February 1976) : 4855A.
- Cochrane, Harold Barnhart. "Organization and Administration of Guidance and Counseling Services in Public Community College in Indiana," Dissertation Abstracts International. 35 : 1973-1974 ; October, 1974.
- Cronbach, Lee. Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1970.

- Culp, M.M. "An Analysis of Student Personnel Services at Seminole Community College, Stanford, Florida," Dissertation Abstracts International. 42:547-A ; February, 1981.
- Frankenstein, Jason Albert. "Student Services for Adults at the City University of New York ," Dissertation Abstracts International. 44 : 1703-A; December, 1983.
- Forsythe, Jack Norman. "Student and Counselor Perception of Counselor Function in Tennessee Community College," Dissertation Abstracts International. 32 : 566-56 ; August, 1972.
- Harry, Ormsby L., "A Study of the Student Personnel Services At Michigant College of Mining and Technology ," Dissertation Abstracts International. 21 : 1126 ; November, 1960.
- Haffman, Marlyn Yvonne, "Graduate Student's Perceptions of Guidance Service in Three IOWA University ," Dissertation Abstracts International. Vol.9, March, 1971, p.4468A-4469A.
- Horance, English B. and Ava Champney English. A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psycho - Analytical Terms. London : Longmans, Green and Co., 1970.
- Kar, John and Joseph. "Mating the Changing Needs of Adults Through Education Programs and Service," Dissertation Abstracts International. 39(10) : 6424-A ; 1967.
- McGlasson, Maurice A., "An Analysis of Guidance Organization and Services in the Commissioned Junior High School of Indiana," Thesis Abstracts Series 5, Studied in Education, 1954, p. 113-119.
- Miller, Carroll H. Guidance Services. New York : Harper and Row, 1971.

Robinfeld, William A., "An Appraisal of Guidance Services of the Newark Secondary School Through a Follow-up Study of Selected School Leaves, "Dissertation Abstracts International. 21: 1104-A ; November, 1960.

Snyder, J.F., C.E. Hill and P. Derkson. "Why Some Students do not Use University Counseling Facilities," Journal of Counseling Psychology. 4 (September 1972) : 263-268.

Winer, B.J Statistical Principles in Experimental Design. New York: McGraw-Hill Book Company, 1971.

Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 3 rd ed. New York : Harper and Row, 1969.

ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာ

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รศ.กมลรัตน์ กรีทอง ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์สุชิน สวนศรี หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. อาจารย์ประวิณ รอดเขียว ศึกษาานิเทศก์
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
5. อาจารย์ลำเนียง เพชรจอม ศึกษาานิเทศก์
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง
จังหวัดราชบุรี

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

มิถุนายน 2535

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัด

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวณิรัตน์ ศิริสุโขตม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยุ
นิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของ
ศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง

ทั้งนี้อยู่ในความดูแลของ

รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

ประธาน

รศ.ดร.คมเพชร จิตรสุกุล

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขออนุญาตเคราะห คือ ขอให้นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยม
ศึกษาตอนปลายตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2535 เพื่อเป็นข้อมูล
ในการทำวิทยุนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุญาตใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ระดับการนำไปใช้ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ
ของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับชั้นการเรียน สถานภาพสมรส และ
อาชีพ และค่าความสัมพันธ์ของบริการแนะแนวที่เคยได้รับบริการกับความต้องการบริการแนะแนว
ของนักศึกษาทางไกล

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการนำไปใช้ประโยชน์
ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามเพศ

การจัด บริการแนะแนว	เพศชาย				เพศหญิง			
	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	2.21	0.37	2	ปานกลาง	2.26	0.39	1	ปานกลาง
2. บริการสนเทศ	2.15	0.42	3	ปานกลาง	2.11	0.50	3	ปานกลาง
3. บริการให้คำปรึกษา	1.99	0.04	4	ปานกลาง	1.90	0.49	4	ปานกลาง
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	2.22	0.48	1	ปานกลาง	2.20	0.58	2	ปานกลาง
รวม	2.14	0.32		ปานกลาง	2.12	0.40		ปานกลาง

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ใช้ และระดับการนำไปใช้ประโยชน์ ของการจัดบริการแนะแนว
จำแนกตามอายุ

การจัด บริการแนะแนว	13 - 18 ปี				19 - 35 ปี				36 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้
1.บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	2.19	0.41	1	ปานกลาง	2.29	0.35	1	ปานกลาง	2.40	0.23	1	มาก
2.บริการสนเทศ	2.11	0.48	3	ปานกลาง	2.12	0.47	3	ปานกลาง	2.32	0.34	2	ปานกลาง
3.บริการให้คำปรึกษา	1.94	0.45	4	ปานกลาง	1.94	0.47	4	ปานกลาง	1.87	0.38	4	ปานกลาง
4.บริการจัดวางตัวบุคคล	2.18	0.53	2	ปานกลาง	2.24	0.56	2	ปานกลาง	2.23	0.42	3	ปานกลาง
รวม	2.10	0.38		ปานกลาง	2.15	0.36		ปานกลาง	2.21	0.22		ปานกลาง

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการนำไปใช้ประโยชน์
ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามระดับชั้นเรียน

การจัด บริการแนะแนว	มัธยมศึกษาตอนต้น				มัธยมศึกษาตอนปลาย			
	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้
1.บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	2.24	0.40	2	ปานกลาง	2.25	0.37	1	ปานกลาง
2.บริการสนเทศ	2.14	0.46	3	ปานกลาง	2.10	0.49	3	ปานกลาง
3.บริการให้คำปรึกษา	1.95	0.46	4	ปานกลาง	1.91	0.46	4	ปานกลาง
4.บริการจัดวางตัวบุคคล	2.27	0.51	1	ปานกลาง	2.12	0.58	2	ปานกลาง
รวม	2.15	0.37		ปานกลาง	2.09	0.37		ปานกลาง

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที และระดับการนำไปใช้ประโยชน์
ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามสถานภาพสมรส

การจัด บริการแนะแนว	โสด				สมรส			
	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้
1.บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	2.23	0.39	1	ปานกลาง	2.39	0.32	1	ปานกลาง
2.บริการสนเทศ	2.12	0.47	3	ปานกลาง	2.12	0.54	3	ปานกลาง
3.บริการให้คำปรึกษา	1.93	0.46	4	ปานกลาง	1.96	0.41	4	ปานกลาง
4.บริการจัดวางตัวบุคคล	2.22	0.54	2	ปานกลาง	2.13	0.62	2	ปานกลาง
รวม	2.12	0.37		ปานกลาง	2.15	0.39		ปานกลาง

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการนำไปใช้ประโยชน์
ของการจัดบริการแนะแนว จำแนกตามอาชีพ

การจัด บริการแนะแนว	เพศชาย				เพศหญิง			
	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้	$\bar{X}$	S	R	ระดับการ นำไปใช้
1.บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	2.28	0.37	1	ปานกลาง	2.18	0.40	1	ปานกลาง
2.บริการสนเทศ	2.17	0.47	3	ปานกลาง	2.04	0.47	3	ปานกลาง
3.บริการให้คำปรึกษา	1.98	0.45	4	ปานกลาง	1.86	0.46	4	ปานกลาง
4.บริการจัดวางตัวบุคคล	2.26	0.52	2	ปานกลาง	2.13	0.57	2	ปานกลาง
รวม	2.17	0.35		ปานกลาง	2.05	0.38		ปานกลาง

ตาราง 27 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของบริการแนะแนวที่เคยได้รับบริการกับความต้องการ
บริการแนะแนวของนักศึกษาทางไกล

ความต้องการ เคยได้รับ	บริการสำรวจ ข้อมูลตนเอง	บริการสนทนา	บริการให้คำ ปรึกษา	บริการจัดวาง ตัวบุคคล
1. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	0.35**	-	-	-
2. บริการสนทนา	-	0.46**	-	-
3. บริการให้คำปรึกษา	-	-	0.39**	-
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	-	-	-	0.36**

จากตาราง 27 บริการแนะแนวที่นักศึกษาทางไกลเคยได้รับบริการ มีความสัมพันธ์
กับความต้องการบริการแนะแนวในทางบวกปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ
บริการสนทนา

บริการแนะแนวที่นักศึกษาทางไกลเคยได้รับบริการ มีความสัมพันธ์กับความต้องการแนะ
แนวในทางบวกค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ บริการให้คำปรึกษา บริการ
จัดวางตัวบุคคล และบริการสำรวจข้อมูลตนเอง ตามลำดับ

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล เกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนว
ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนว
ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล เกี่ยวกับการได้รับและความ
ต้องการบริการแนะแนว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

เกี่ยวกับตัวนักศึกษาเอง		(สำหรับผู้วิจัย)
1. เพศ	[] ชาย [] หญิง	[]
2. อายุ	[] 13-18 ปี [] 19-35 ปี [] 36 ปีขึ้นไป	[]
3. ระดับชั้นเรียน	[] มัธยมศึกษาตอนต้น [] มัธยมศึกษาตอนปลาย	[]
4. สถานภาพสมรส	[] โสด [] สมรส	[]

5. อาชีพ

(สำหรับผู้วิจัย)

☐ ประกอบอาชีพแล้ว

☐

☐ ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนว 4 บริการ

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนวที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ ถ้าท่านมีความคิดเห็นในระดับใด โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านในระดับนั้น

การนำไปใช้ประโยชน์ หมายถึง การที่นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ ของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ และชีวิตส่วนตัว

ก. บริการสำรวจข้อมูลตนเอง

เป็นบริการรวบรวมข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักศึกษาทางไกลทั้งสามด้าน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม และวิชาการ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษาที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปช่วยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม

ถ้าศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดจัดการบริการสำรวจข้อมูลตนเองต่อไปนี้แล้วนักศึกษามีความคิดเห็นว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับใด

ข้อ	การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์			ไม่ได้ นำไปใช้	สำหรับผู้ วิจัย
		ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย		
1.	การทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เพื่อทราบว่าตนเองมีความคิดสร้างสรรค์ ในระดับใด.....					[]
2.	การทำแบบทดสอบลักษณะการเรียนรู้ (การคิด) เพื่อทราบว่าตนเองมีลักษณะการ เรียนรู้อย่างไร.....					[]
3.	การทำแบบสำรวจปัญหา ความต้องการ ระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบว่าตนเองมี ปัญหา และความต้องการอะไรบ้าง.....					[]
4.	การทำแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เพื่อทราบว่าตนเองมีความสนใจในอาชีพ ประเภทใด.....					[]
5.	การทำแบบทดสอบชีวิตกับงานเพื่อทราบว่า การทำงานหรือความคาดหวังเกี่ยวกับเรื่อง งานของตนเองเป็นอย่างไร.....					[]
6.	การทำแบบทดสอบค่านิยมในการทำงาน เพื่อให้ตนเองทราบแนวทางในการเลือก เรียนหรือประกอบอาชีพตรงกับค่านิยม.....					[]
7.	การทำแบบสำรวจความพร้อมเพื่อให้ทราบ ถึงความพร้อมทางด้านการเรียนสายอาชีพ.....					[]

ข้อ	การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์			ไม่ได้ นำไปใช้	สำหรับ ผู้ วิจัย
		ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย		
8.	การทำแบบทดสอบการรู้จักตนเองและผู้อื่น เพื่อทราบถึงความสามารถในการปรับตัว กับผู้อื่น.....					[]
9.	การทำแบบทดสอบลักษณะนิสัย เพื่อ ตนเองเห็นแนวโน้มในการเลือกอาชีพที่ เหมาะสมกับความถนัดของตน.....					[]
10.	การทำแบบทดสอบบุคลิกภาพเพื่อให้ทราบ ถึงการแสดงออกต่อผู้อื่น ทั้งการพูดและ กิริยาท่าทาง.....					[]

นอกเหนือจากการจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง ที่ระบุดังกล่าวข้างต้น ศูนย์ฯควรจัดกิจกรรม
อย่างอื่น ๆ อะไรบ้าง ที่นักศึกษาจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ (โปรดระบุชื่อกิจกรรมนั้น)

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ข. บริการสนเทศ

เป็นบริการจัดหา รวบรวม และนำเสนอข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาทางไกล
ได้รับข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนิน
ชีวิตของตน ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษา การเลือกประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การ
ปฏิบัติตนในสังคม ตลอดจนการปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

ถ้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด จัดบริการสนเทศต่อไปนี้แล้ว นักศึกษามีความ
คิดเห็นว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับใด

ข้อ	การจัดบริการสนเทศ	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์			ไม่ได้ นำไปใช้	สำหรับ ผู้ วิจัย
		ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย		
1.	การจัดปฐมนิเทศนักศึกษา.....					[]
2.	การจัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องการ ศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ.....					[]
3.	การเชิญผู้รู้มาเป็นวิทยากรบรรยายให้ ความรู้เรื่องต่าง ๆ แก่นักศึกษา.....					[]
4.	การจัดบริการแนะแนวทางการศึกษา อาชีพ และส่วนตัวทางวิทยุและไปรษณีย์...					[]
5.	การแจกสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทแผ่นพับ แผ่นปลิว จุลสาร ไปสเตอร์และหนังสือ คู่มือเรียนแก่นักศึกษาเพื่อเผยแพร่ข้อมูล ด้านการศึกษา อาชีพ และอื่น ๆ.....					[]

ข้อ	การจัดบริการสนเทศ	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์			ไม่ได้ นำไปใช้	สำหรับ ผู้ วิจัย
		ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย		
6.	การจัดแนะแนวเคลื่อนที่ เข้าไปในหมู่บ้าน เพื่อบริการแนะแนวและประชาสัมพันธ์งาน การศึกษาออกโรงเรียน.....					[]
7.	การจัดทัศนศึกษาให้นักศึกษาชมสถาบัน การศึกษา โรงงานหรือหน่วยงานฝึกฝน อาชีพต่าง ๆ					[]
8.	การจัดแสดงผลงานและประวัติของ นักศึกษาเก่าที่ประสบความสำเร็จและเชิญ มาแนะแนวให้กับนักศึกษาใหม่.....					[]
9.	การได้รับข้อมูลด้านต่าง ๆ จากเครือข่าย เช่นครูประจำกลุ่ม ครูอาสา ผู้ประสานงาน อำเภอ ฯลฯ.....					[]
10.	การจัดปัจฉิมนิเทศ.....					[]

นอกเหนือจากการจัดบริการสนเทศ ที่ระบุดังกล่าวข้างต้น ศูนย์ฯควรจัดกิจกรรมอย่างอื่น ๆ
อะไรบ้าง ที่นักศึกษาจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ (โปรดระบุชื่อกิจกรรมนั้น)

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ค. บริการให้คำปรึกษา

เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักศึกษาทางไกลที่ประสบปัญหาให้สามารถเข้าใจสภาพปัญหา มองเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

ถ้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จัดบริการให้คำปรึกษาต่อไปนี้แล้ว นักศึกษามี ความคิดเห็นว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับใด

ข้อ	การจัดบริการให้คำปรึกษา	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์			ไม่ได้ นำไปใช้	สำหรับ ผู้ วิจัย
		ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย		
1.	การบริการให้คำปรึกษาก่อน <u>เข้าเรียน</u>					[]
2.	การบริการให้คำปรึกษา <u>ระหว่างที่กำลังเรียนอยู่</u>					[]
3.	การบริการให้คำปรึกษา <u>หลังจากที่เรียนจบการศึกษาไปแล้ว</u>					[]
4.	การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหา <u>ด้านการศึกษา</u>					[]
5.	การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ <u>เลือกอาชีพและการประกอบอาชีพ</u>					[]
6.	การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหา <u>ส่วนตัว</u>					[]
7.	การบริการตอบจดหมายเกี่ยวกับปัญหา <u>การเรียน อาชีพ หรือส่วนตัว</u>					[]

ข้อ	การจัดบริการให้คำปรึกษา	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์			ไม่ได้ นำไปใช้	สำหรับ ผู้ วิจัย
		ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย		
8.	การมีเจ้าหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ทางโทรศัพท์.....					[]
9.	การบริการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่มตามความเหมาะสม.....					[]
10.	การนำปัญหาทางด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัวที่คล้ายกัน มาตอบคำถามทางวิทยุกระจายเสียง.....					[]

นอกเหนือจากการจัดบริการให้คำปรึกษา ที่ระบุดังกล่าวข้างต้น ศูนย์ฯควรจัดกิจกรรมอย่างอื่น ๆ อะไรบ้าง ที่นักศึกษาจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ (โปรดระบุชื่อกิจกรรมนั้น)

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ง. บริการจัดวางตัวบุคคล

เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนนักศึกษาทางไกล ให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด ฯลฯ ของตนเองและเป็นไปตามแผนการ และโครงการที่ได้กำหนดไว้

ถ้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด จัดบริการจัดวางตัวบุคคลต่อไปนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับใด

ข้อ	การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์			ไม่ได้ นำไปใช้	สำหรับ ผู้ วิจัย
		ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย		
1.	การจัดหาทุนให้นักศึกษาที่เรียนตั้งแต่ ขาดแคลนทุนทรัพย์.....					[]
2.	การช่วยให้นักศึกษาได้เลือกวิชาเรียนที่ เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ.....					[]
3.	การจัดหางานให้นักศึกษาทำเพื่อหารายได้ พิเศษระหว่างเรียน.....					[]
4.	การติดต่อนายจ้างหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าทำงาน ภายหลังจากที่จบการศึกษาไปแล้ว.....					[]
5.	การบริการนักศึกษาในการวางแผนการ เรียนต่อ.....					[]
6.	การจัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกงานใน สถานประกอบการ.....					[]

ข้อ	การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์			ไม่ได้ นำไปใช้	สำหรับ ผู้ วิจัย
		ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย		
7.	การบริการข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการ สัมภาษณ์และการสมัครงาน.....					[]
8.	การจัดให้มีการพบกลุ่มเพิ่มเติมสำหรับผู้ เรียนอ่อน.....					[]
9.	การจัดหาแบบทดสอบให้นักศึกษาทดลองทำ และให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเตรียมตัวสอบ.....					[]
10.	การจัดวันนัดพบกลุ่มเพื่อแนะแนวการศึกษา ต่อ.....					[]

นอกเหนือจากการจัดบริการวางตัวบุคคล ที่ระบุดังกล่าวข้างต้น ศูนย์ควรจัดกิจกรรมอย่าง
อื่น ๆ อะไรบ้าง ที่นักศึกษาจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ (โปรดระบุชื่อกิจกรรมนั้น)

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการได้รับและความต้องการบริการ
แนะแนว

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้รับและความต้องการบริการ
แนะแนวของนักศึกษาทางไกล ถ้าท่านมีความคิดเห็นอย่างไร โปรดใส่หมายเลขเรียงลำดับจาก
มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ 1 2 3 และ 4 ตามลำดับ ในช่อง [] ให้ครบทั้ง 4 หมายเลข

- 1 หมายถึง เคยได้รับ/มีความต้องการ มากที่สุด
- 2 หมายถึง เคยได้รับ/มีความต้องการ มาก
- 3 หมายถึง เคยได้รับ/มีความต้องการ น้อย
- 4 หมายถึง เคยได้รับ/มีความต้องการ น้อยที่สุด

1. นักศึกษาเคยได้รับบริการอะไรต่อไปนี้ จากศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

เรียงลำดับบริการที่เคยได้รับ	(สำหรับผู้วิจัย)
[] บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	[]
[] บริการสนเทศ	[]
[] บริการให้คำปรึกษา	[]
[] บริการจัดวางตัวบุคคล	[]

2. บริการแนะแนวที่นักศึกษามีความต้องการ ที่จะได้รับจากศูนย์แนะแนวการศึกษา

และอาชีพ คือบริการอะไรบ้างต่อไปนี้ เรียงลำดับความต้องการด้วย	(สำหรับผู้วิจัย)
[] บริการสำรวจข้อมูลตนเอง	[]
[] บริการสนเทศ	[]
[] บริการให้คำปรึกษา	[]
[] บริการจัดวางตัวบุคคล	[]

ขอขอบคุณในการตอบคำถามครั้งนี้
นางสาวมณีรัตน์ ศิริสุโขดม
นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มศว ประสานมิตร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวณิรัตน์	ชื่อสกุล	ศิริสุโขดม
วัน เดือน ปีเกิด	26 มิถุนายน 2507		
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี		
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 32 หมู่ 10 ตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี 70110		
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 3		
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000 สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ		

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2523	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2525	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสตรีวิทยา 2 โชคชัย 4 เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2529	ครุศาสตรบัณฑิต (คป.) เกียรตินิยมอันดับ 2 วิชาเอกการศึกษานอกระบบโรงเรียน และวิชาเอกจิตวิทยาการ ปรึกษาและแนะแนว จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2535	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการศึกษานู๋ใหญ่ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2530 - 2532	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุรินทร์ เจ้าหน้าที่สถิติข้อมูลและรายงาน ฝ่ายวิชาการ
พ.ศ. 2532 - ปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม เจ้าหน้าที่สถิติข้อมูลและรายงาน ฝ่ายวิชาการ

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดการแนะแนว
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง

บทคัดย่อ
ของ
มนิรัตน์ ศิริสุโขตม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2535

และมีธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นว่า การจัดการจัดวางตัวบุคคลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักศึกษาทางไกลที่เป็น โสดและสมรสแล้ว มีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนว ทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละบริการ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่เป็น โสดและสมรสแล้วมีความคิดเห็นว่า การจัดการบริการสำรวจข้อมูลตนเองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาแต่ละบริการ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพแล้วและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการจัดการบริการสำรวจข้อมูลตนเอง การจัดการบริการสนเทศ การจัดการบริการให้คำปรึกษา และการจัดการบริการจัดวางตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ คือ บริการสำรวจข้อมูลตนเอง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน สถานภาพสมรส และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2535 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 440 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาทางไกลจำนวน 440 คน มีความคิดเห็นว่า การจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับปานกลางทุกบริการ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล การจัดบริการสนเทศ และการจัดบริการให้คำปรึกษา

2. นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นว่า การจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละบริการ พบว่า นักศึกษาทางไกลเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นว่า การจัดบริการให้คำปรึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปี 19-35 ปี และ 36 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่า การจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละบริการ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 13-18 ปี และ 19-35 ปี มีความคิดเห็นว่า การจัดบริการสำรวจข้อมูลตนเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นว่า การจัดบริการแนะแนวทั้ง 4 บริการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละบริการ พบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

OPINIONS OF DISTANCE LEARNING STUDENTS TOWARDS THE GUIDANCE
SERVICES PROVIDED BY THE PROVINCIAL NONFORMAL EDUCATION
CENTERS IN THE CENTRAL REGION

AN ABSTRACT

BY

MANEERAT SIRISUKHODOM

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

November 1992

The purpose of this research is to study the opinions of distance learning students towards four guidance services which are individual inventory service, information service, counseling service and placement service. It includes the comparison of the opinion towards these guidance services provided by different provincial nonformal education centers in the central region. The opinions are given by the distance learning students classified by groups of gender, age, class, marital status and employment status.

A total of 440 first term secondary level and upper secondary level students of the 1992 academic year were drawn as a sample of this study. A research instrument was questionnaire. Statistical techniques used in this study were percentage, mean, standard deviation, t- test and F- test. Comparing the differences of opinions among groups, the study results as follows :

1. All 440 distance learning students : All respondents said that all four guidance services were moderately applicable. the applicabilities of the guidance services ranked in descendant order with their means are individual inventory service, placement service, information service and counseling service.

2. Different gender students: Both male and female respondents said that the applicabilities of all four guidance services were not significantly different. But when each service was separately analyzed, they said that the applicabilities of counseling service were different at .05 significant level.

3. Different groups of ages: The opinions were given by three different age - grouped students. They were 13-18, 19-35 and 36 or

older years of age. These three groups of respondents said that the applicabilities of all four guidance services were not significantly different. But when each service was separately analyzed, the 13-18 and 19-35 year old groups of respondents said that the applicabilities of individual inventory service were different at .05 significant level

4. The secondary school students : the secondary level and upper secondary level students respondents said that the applicabilities of all four guidance services were not significantly different. But when each service was separately analyzed, they said that the applicabilities of placement service were different at .01 significant level.

5. Different marital status students: Both single and married respondents said that the applicabilities of all four guidance services were not significantly different. But when each service was separately analyzed, they said that the applicabilities of individual inventory service were different at .01 significant level.

6. Different employment status students : Both employed and unemployed respondents said that the applicabilities of all four guidance services were different at .001 significant level. But when each service was separately analyzed , they said that the applicabilities of individual inventory service , information service, counseling service and placement service were different at .01 significant level.